

Vergaderjaar 2005–2006

30 560

Voorjaarsnota 2006

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 mei 2006

1. Hoofdpijnen

De Voorjaarsnota geeft een overzicht van de wijzigingen in de ramingen ten opzichte van de Miljoenennota 2006 als gevolg van nieuwe inzichten en nieuw beleid voor het uitvoeringsjaar 2006. In de Miljoenennota 2007 zal worden ingegaan op het voorgenomen beleid voor 2007 en de bijbehorende meerjarenramingen. Bij de totstandkoming van de Voorjaarsnota heeft het kabinet vijf belangrijke thema's centraal gesteld; solide overheidsfinanciën, koopkrachtverbetering en sociaal beleid, economische structuurversterking, verbetering van de veiligheid en aandacht voor de jeugd.

Solide overheidsfinanciën

In de afgelopen jaren is een aantal belangrijke structurele hervormingen doorgevoerd. De resultaten beginnen nu zichtbaar te worden. De groei trekt weer aan. Volgens de recente ramingen van het CPB en van internationale organisaties zal Nederland dit jaar en komend jaar sneller groeien dan het EU-gemiddelde.

De verbeterde economische situatie is ook merkbaar in de overheidsfinanciën. Het EMU-saldo beweegt zich weer in de goede richting. Het tekort dat in 2003 nog boven de 3% lag, werd in de Miljoenennota 2006 voorzien op 1,8% in 2006. Na verwerking van de nieuwe inzichten van het CEP, realisaties over de belastinginkomsten en premieontvangsten en deze Voorjaarsnota resulteert een tekort in 2006 van 1,0%. De collectieve uitgaven voor 2006 sporen met het afgesproken uitgavenkader.

Koopkracht 2006 en sociaal beleid

Na een aantal lastige jaren zal de koopkrachtontwikkeling zich naar verwachting weer gunstig ontwikkelen. Zo zal vanaf 1 januari 2007 het afnemertarief van elektriciteit uit hoofde van de MEP (Milieukwaliteit Elektriciteit Productie), die 52 euro per huishouden belooft, geheel komen te vervallen. Vooruitlopend hierop zal reeds in 2006 een tegemoetkoming van 52 euro worden gegeven. Daarnaast heeft het kabinet besloten een

wetsvoorstel in te dienen om de neerwaartse aanpassing van de zorgtoeslag niet te doen plaatsvinden. De nominale premie voor de zorgverzekering is lager uitgevallen en zonder wetswijziging zou dit leiden tot een lagere zorgtoeslag. Door de wetswijziging wordt deze aanpassing van de zorgtoeslag achterwege gelaten, zodat lagere inkomens volledig van de lagere nominale premie profiteren.

In aanvulling daarop wordt een aantal maatregelen genomen die niet direct zichtbaar zijn in het standaard koopkrachtbeeld, maar wel ondersteuning bieden voor specifieke groepen. Personen met een ANW-uitkering zullen in 2006 een toeslag ontvangen ter grootte van 116 euro bruto per persoon per jaar. Uitvoering wordt gegeven aan het amendement Noorman-den Uyl en er wordt 25 miljoen euro extra besteed aan schuldhelpverlening. Het kabinet zal onder meer de uitkomsten van de bestuurlijke conferentie op 26 juni 2006 met gemeenten en betrokken partijen laten meewegen in de uiteindelijke vormgeving van de maatregelen. Naast de Wet financiële dienstverlening, met daarin o.a. aanscherping van de reclameregels en de reeds aangekondigde extra maatregelen ter voorkoming van overkreditering (inclusief de verlaging van de maximaal toegestane rente), neemt het kabinet aanvullende maatregelen ter verdere voorkoming van problematische schulden. Hieronder valt het vergroten van de financiële kennis en vaardigheden van mensen, het geven van voorlichting en het ondersteunen van de uitbreiding van de schuldenregistratie.

Box korting EU-afdrachten

De succesvolle onderhandelingen over de EU-afdrachten leiden ertoe dat Nederland vanaf 2007 1 miljard minder belasting hoeft af te dragen aan de EU. Het kabinet stelt voor dit geld in mindering te brengen op de rekening van belastingen en premies van Nederlandse burgers en bedrijven. De korting op de EU-afdrachten komt vanwege de ratificatieprocedure pas na 2007 beschikbaar (met terugwerkende kracht). Door deze tot die tijd te financieren via een beperking van de voeding van het FES in 2007 en 2008, is het mogelijk om op budgettair verantwoorde wijze de lastenverlichting vanaf 2007 te geven.

De modernisering van het huurbeleid wordt uitgesteld van 1 juli 2006 naar 1 januari 2007, waardoor er in 2006 lagere huurstijgingen resulteren en de heffingswet later in werking treedt. Ter ondersteuning van koopstarters stort het Rijk in 2006 een eenmalige bijdrage in het fonds Stimulering Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (initiatief Verhagen). Tot slot komt er een versnelling en een uitbreiding bij de inburgeringscursussen voor allochtone vrouwen en komt in 2006 extra budget beschikbaar voor inburgering van oud-komers. Het aantal antidiscriminatiebureaus zal worden uitgebreid en er zullen meer landelijke integratieactiviteiten gaan plaatsvinden. Het eetgeld van asielzoekers wordt aangepast aan de standaard van het NIBUD.

Economische structuurversterking

Er worden extra middelen ingezet voor i-teams, die de implementatie van de elektronische overheid en de daarmee samenhangende administratieve lastenverlichting moeten versnellen. Tevens worden middelen ingezet voor een transparantere overheid. Dit project moet ervoor zorgen dat regelgeving van de overheid eenvoudiger voor burgers en bedrijven te raadplegen is. Daarnaast wordt in het kader van de elektronische overheid geld uitgetrokken voor het digitale loket omgevingsvergunning, de basisregistratie gebouwen en digitale uitwisseling van informatie over ruimtelijke processen. Er is extra geld voor het bedrijvenloket-plus en de ontwikkeling van elektronische formulieren. Uit de stijgende aardgasbaten zal in 2006 en 2007 gezamenlijk 1,4 miljard extra via het FES ten gunste komen van projecten voor ruimtelijk-economische ontwikkeling en

onderwijs/innovatie. Over de precieze invulling van deze impuls besluit het kabinet in de zomer.

Verbetering veiligheid

Het programma «Versterking opsporing en vervolging» is opgesteld als gevolg van de aanbevelingen van de commissie Posthumus. Voor het Openbaar Ministerie, het Nederlands Forensisch Instituut en de politie (incl. KMAR) wordt hiermee geïnvesteerd in de kwaliteit en opleiding van het personeel en het oprichten van een landelijke sporenbank. De instroom van rechtbankzaken stijgt in de sectoren civiel, bestuur en kanton. De extra financiële bijdrage en toenemende productiviteit van de rechterlijke macht zorgen ervoor dat de werkvoorraden en de doorlooptijden verder kunnen dalen ten opzichte van 2005.

Naar aanleiding van de brand op Schiphol Oost worden extra maatregelen getroffen om de brandveiligheid van inrichtingen te verbeteren en ervoor te zorgen dat voldaan wordt aan de striktere eisen tot naleving van de brandveiligheid. Voor terrorismebestrijding wordt bovenop het pakket-Van Gogh structureel 6 miljoen uitgetrokken. Dit budget wordt aangewend ten behoeve van verschillende maatregelen tegen terrorisme, waaronder de Dienst Speciale Interventies. Voor het verbeteren van de sociale veiligheid in de buurt komt ook extra geld beschikbaar.

Aanvullende samenwerkingsafspraken zijn uitgewerkt over de inzet van specialistische defensiecapaciteiten in het kader van beheersing van calamiteiten. De Koninklijke Marechaussee zal extra personeel inzetten voor grensbewaking en de beveiliging in de burgerluchtvaart. De twee in Afghanistan gecrashte Chinook transporthelikopters worden vervangen. Binnen de HGIS worden extra middelen uitgetrokken voor vredesoperaties.

Jeugd

Er is opnieuw een forse verhoging van de uitgaven aan onderwijs voorzien. De begroting van onderwijs zal in 2006 per saldo worden opgehoogd met ruim 300 miljoen. Binnen deze impuls is een bedrag van 81 miljoen beschikbaar voor hogere leerlingaantallen in het primair en voortgezet onderwijs en een steeds hogere deelname in het MBO. Ook stelt het kabinet middelen beschikbaar voor het hoger onderwijs om de instellingen voldoende toe te rusten voor de voortgaande en stijgende onderwijsexpansie.

Voortijdig schoolverlaten wordt bestreden met een pakket aan maatregelen waarmee 201 miljoen (inclusief ESF-middelen voor leerweg en dagarrangementen) aan extra middelen gemoeid is. Met deze middelen zal de leerplicht worden verlengd tot 18 jaar. Dit leidt tot circa 20 000 extra leerlingen in de klas. Ook zullen er extra stage- en simulatieplekken komen (eveneens ruim 20 000). Verder zullen er maatregelen worden genomen om de kwetsbare overgang van VMBO naar MBO te vergemakkelijken. Naast extra middelen voor onderwijs intensificeert het kabinet extra in de jeugdketen. Dit is bestemd voor vroegsignalering en opvoedingondersteuning bij risicogezinnen. Daarnaast wordt 67 miljoen in 2006 beschikbaar gesteld opdat de wachtlijsten in de jeugdzorg eind 2006 zijn opgelost en een impuls wordt gegeven aan het oplossen van de wachtlijsten in de jeugd-GGZ. Op justitieel terrein is in de jeugdsector een aanhoudende groei te constateren. De extra middelen van circa 14 miljoen worden beschikbaar gesteld voor zowel de straftaken (jeugdreclassering) als de civiele taken (OTS). Met deze middelen is het mogelijk om in 2006 ruim 1 200 extra OTS maatregelen uit te voeren.

2. Economische ontwikkeling

Deze Voorjaarsnota is gebaseerd op het Centraal Economisch Plan (CEP) van het CPB. Onderstaande tabel geeft de ramingen van de belangrijkste macro-economische variabelen weer, alsmede de mutatie ten opzichte van de Miljoenennota 2006.

Tabel 1: Overzicht macro-economische variabelen

	VJN06	MN06	Vershil
Volume BBP (in %)	2¾	2½	¼
Prijs BBP (in %)	1¼	1	¼
BBP (x € mld.)	514	512	2
Contractloonsstijging markt (in %)	1½	1½	–
Inflatie (CPI in %)	1¼	1	¼
Lange rente (als %)	3¾	4	– ¼
Werkloosheid (in dzd. personen)	445	475	– 30
Eurokoers (dollar per euro)	1,20	1,20	–
Olieprijs (in \$)	60	50	10

De economische groei voor 2006 wordt geraamd op 2¾%. Dit betekent een ruime verbetering ten opzichte van 2005, waarin de economische groei uitkwam op 1,1%. De voortekenen voor de komende jaren blijven gunstig. In de afgelopen jaren is een aantal belangrijke structurele hervormingen doorgevoerd. De resultaten beginnen nu zichtbaar te worden. De conjunctuurindicator van het CPB wijst erop dat de Nederlandse economie snel van een laagconjunctuur naar een conjunctureel neutrale situatie gaat¹. Volgens de recente ramingen van het CPB zal Nederland dit jaar sneller groeien dan het EU-gemiddelde. Het economische herstel is breed gedragen, ook de consumptie van huishoudens en de investeringen van bedrijven trekken aan.

Het vorig jaar ingezette herstel op de arbeidsmarkt wordt dit jaar gecontinueerd. De verwachting is dat de werkloosheid dit jaar, onder de gunstige economische situatie, verder daalt en daarmee op een lagere werkloosheid uitkomt dan verondersteld ten tijde van de Miljoenennota 2006. In de voorjaarsnota wordt, conform de CEP-raming van het CPB, uitgegaan van een olieprijs van 60 dollar per vat. Dit betekent een opwaartse bijstelling van de raming met 10 dollar. Een eventueel hogere olieprijs in 2006 dan 60 dollar leidt ceteris paribus weliswaar tot hogere gasbaten, maar ook tot lagere economische groei en hogere inflatie. Per saldo is het effect van een nog hogere olieprijs op het EMU-saldo daardoor vrijwel nihil.

3. Kadertoetsing

Onderstaande tabellen presenteren in totaal en per ijklijn de toetsing van het uitgavniveau aan de kaders (zoals vastgesteld in het Hoofdlijnenakkoord).

Tabel 2: Ontwikkeling kader sinds Miljoenennota 2005 (x € miljard)

	2006
Onderschrijding Miljoenennota 2006*	– 0,2
Bijstelling Rijksbegroting in enge zin	0,2
Bijstelling Sociale Zekerheid en Arbeidsmarktbeleid	– 0,1
Bijstelling Zorg	0,1
Over-/onderschrijding Voorjaarsnota 2006	0,0

¹ Met name de positieve ontwikkelingen bij de bouwvergunningen, de verwachtingen voor de Duitse economie, de koopbereidheid en het producentenvertrouwen in de detailhandel dragen bij aan een sterk stijgende indicator.

* Exclusief uitgavenreserve

De verwachte uitgavenontwikkeling sluit op het totale kader zoals afgesproken in het Hoofdlijnenakkoord. De uitgavenreserve in de Miljoenennota 2006 voor het opvangen van eventuele tegenvallers (0,2 miljard euro) is vervallen. De terugloop van de onderschrijding in 2006 ten opzichte van de Miljoenennota 2006 komt voor rekening van het kader Rijksbegroting in enge zin (0,2 miljard euro) en de Zorg (0,1 miljard euro). De onderschrijding van het kader Sociale Zekerheid en Arbeidsmarktbeleid neemt ten opzichte van de Miljoenennota 2006 toe met 0,1 miljard euro tot 0,4 miljard euro. Het uitgavenniveau voor de Rijksbegroting in enge zin blijft in 2006 binnen de kaders zoals afgesproken in het Hoofdlijnenakkoord. Bij de Zorg treedt in 2006 echter een overschrijding op van 0,4 miljard euro.

Tabel 3: Ontwikkeling uitgaven rijksbegroting in enge zin (x € miljard)

	2006
Onderschrijding Miljoenennota 2006	- 0,2
Rente	- 0,1
Nominaal (incl. kaderaanpassing)	- 0,2
ODA	0,1
EU-afdrachten	- 0,4
GF/PF (incl. uitname ivm BTW-Compensatiefonds)	0,1
Exportkredietverzekering Nigeria	- 0,3
Afschaffing aansluittarieven (MEP)	0,4
Asiel/V&I	0,2
Veiligheid	0,2
Onderwijs	0,3
Woonbeleid	0,3
Jeugdzorg	0,1
Saldo bijstellingen betalingsritme (Infra, defensie)	- 0,4
Overig	- 0,1
Over-/onderschrijding Voorjaarsnota 2006	0,0

De rente-uitgaven vallen mee door de vroegtijdige inkoop van leningen in december 2005 en doordat er minder geleend hoeft te worden als gevolg van een lager tekort. Daarentegen vallen de rente-uitgaven tegen doordat het CPB de korte rekenrente opwaarts heeft bijgesteld. Per saldo is er sprake van een meevaller van 0,1 miljard euro.

Het macro-economisch beeld in het CEP leidt verder tot een gunstige ruilvoetontwikkeling. Dit komt doordat de opwaartse kaderaanpassing (als gevolg van de mutatie van de prijs Nationale Bestedingen) groter is dan de bijstelling van de loon- en prijsgevoelige uitgaven op de rijksbegroting. Voorts komen de ODA-uitgaven hoger uit vanwege de koppeling aan het hogere Bruto Nationaal Product, en doet zich bij de EU-afdrachten een meevaller voor in 2006 uit hoofde van nacalculatie van de EU-begroting 2005. Meevallers doen zich verder voor bij de ontvangsten uit de exportkredietverzekering (Nigeria). De asieluitgaven vallen tegen als gevolg van hogere instroom en lagere uitstroom dan geraamd.

Ten slotte hebben Rijk, gemeenten en provincies op dossiers die de financiën van gemeenten en provincies raken, een integraal akkoord gesloten. In het akkoord zijn o.a. afspraken gemaakt over een extra uitname uit het gemeentefonds op grond van nacalculatie met betrekking tot het BTW-compensatiefonds. Verder is via de koppeling aan de netto gecorrigeerde uitgaven de toevoeging aan het Gemeente- en Provinciefonds bijgesteld. De voorgestelde intensiveringen op het gebied van veiligheid, onderwijs, woonbeleid en jeugdzorg zijn toegelicht bij de «hoofdlijnen».

Tabel 4: Ontwikkeling uitgaven sociale zekerheid (x € miljard)

	2006
Onderschrijding Miljoenennota 2006	- 0,3
Volume werkloosheid	- 0,2
Uitvoeringsmutaties (saldo mee- en tegenvallers)	- 0,1
Schuldhelpverlening, kinderalimentatie, verbetering uitvoering richting burger	0,1
Overig	0,1
Onderschrijding Voorjaarsnota 2006	- 0,4

Onder het uitgavenkader Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt doen zich meevallers voor als gevolg van een gunstiger werkloosheidsontwikkeling. Daarnaast zijn de uitgaven aan de WW en WAO op basis van uitvoeringsgegevens van het UWV verder neerwaarts bijgesteld. Voor schuldhelpverlening is 25 miljoen uitgetrokken. De invoering van de wet Kinderalimentatie is uitgesteld tot 1 januari 2007. Dit levert een besparingsverlies op van 40 miljoen in 2006. Ten slotte wordt een drietal projecten gestart om de uitvoering van het UWV en het CWI richting de burger te verbeteren.

Tabel 5: Ontwikkeling zorguitgaven (x € miljard)

	2006
Overschrijding Miljoenennota 2006	0,3
Nominaal (inclusief kaderaanpassing)	- 0,1
Overig	0,1
Overschrijding Voorjaarsnota 2006	0,4*

* Afwijking door afrondingsverschil

Het macro-economisch beeld in het CEP leidt tot een gunstige ruilvoetontwikkeling. Dit komt doordat de opwaartse kaderaanpassing groter is dan de bijstelling van de loon- en prijsgevoelige Zorguitgaven. Daarnaast wordt de toename van het uitgavenniveau deels veroorzaakt doordat de verschuiving van AWBZ-middelen van 2006 naar 2005, die bij Miljoenennota 2006 is toegepast, uiteindelijk niet nodig bleek te zijn omdat de vraag naar AWBZ-zorg zich gematigder ontwikkelde dan destijds werd geraamd. De verschuiving is daarom teruggedraaid, hetgeen de hogere uitgaven in 2006 verklaart. Ook heeft het College van Beroep voor het Bedrijfsleven (CBB) eind 2005 uitspraak gedaan inzake het bezwaar dat was aangetekend tegen de prijs- c.q. budgetkortingsmaatregelen die in 2003 (bij Hoofdlijnenakkoord) aan de zorgaanbieders zijn opgelegd. Deze uitspraak resulteert in een incidentele onvermijdelijke tegenvaller.

4. Belastingen en premies

De totale ontvangsten

De totale belasting- en premie-inkomsten op EMU-basis voor 2006 komen op basis van de huidige inzichten 1,9 miljard euro hoger uit ten opzichte van de Miljoenennota 2006.

Tabel 6: Overheidsinkomsten 2006 op EMU-basis (x € miljard)

	Stand VJN 2006	Stand MN 2006	Mutatie
Belastingen en premies volksverzekeringen	154,0	151,2	2,8
Premies werknemersverzekeringen	39,7	40,6	- 0,9
Totaal	193,7	191,7	1,9

In de opwaartse bijstelling van 1,9 miljard zijn vier ontwikkelingen te onderscheiden, zoals uitgesplitst in tabel 7.

Tabel 7: Overheidsinkomsten op EMU-basis in miljarden euro's

	Ontvangsten
Stand Miljoenennota 2006	191,7
Mutatie	1,9
wv doorwerking 2005	1,1
wv beleid	- 1,2
wv economisch beeld 2006	1,7
aansluiting naar EMU-basis	0,2
Stand Voorjaarsnota 2006	193,7

De doorwerking van de realisatie over 2005 heeft geleid tot een opwaartse bijstelling van in totaal 1,1 miljard. De ontvangsten in 2005 zijn op kasbasis weliswaar 3,8 miljard hoger uitgekomen dan bij de Miljoenennota 2006 was voorzien, maar hierin zaten enkele incidenten die de ontvangsten 2005 hebben doen toenemen. Met name de effecten van het «bankieren bij de fiscus» als gevolg van de hoge heffingsrente heeft de ontvangsten 2005 tijdelijk doen stijgen met 1,2 miljard, maar leidt tot een spiegelbeeldige tegenvaller in 2006, zodat per saldo een bijstelling van 1,1 miljard resteert. Een nadere uitleg wordt gegeven in het Financieel Jaarverslag van het Rijk 2005.

Maatregelen die sinds de Miljoenennota 2006 zijn doorgevoerd verlagen de ontvangsten met 1,2 miljard. Ten eerste zijn er bij de Algemene Politieke Beschouwingen en de Kamerbehandeling van het Belastingplan 2006 enkele maatregelen aangenomen die de ontvangsten per saldo met 0,3 miljard verlagen. Het gaat dan met name om de verhoging van de onbelaste kilometervergoeding (- 0,1 miljard) en de gestroomlijnde kinderkorting (- 0,1 miljard). Bij de werknemersverzekeringen zorgt de lagere nominale zorgpremie voor 0,9 miljard minder ontvangsten. Deze worden door verzekeraars direct bij de burgers geïnd, maar maken wel onderdeel uit van de werknemersverzekeringen en de totale lastenontwikkeling.

Het verbeterd economisch beeld in 2006 draagt 1,7 miljard bij aan de toename van de ontvangsten. De raming van de nominale BBP-groei is ½ procentpunt opwaarts bijgesteld ten opzichte van de Miljoenennota 2006. De grootste bijstelling in de belastingraming betreft de BTW.

Tot slot zorgt de aansluiting naar EMU-basis voor een bijstelling van 0,2 miljard. Dit weerspiegelt de hoge belastingontvangsten over januari, die voor het merendeel¹ nog toegerekend worden aan het EMU-saldo van het voorgaande jaar. Omdat zich dit reeds meerdere jaren voordoet, lijkt er geen sprake meer te zijn van een incident, maar van een verandering in het ontvangstenpatroon, waardoor de aansluiting naar EMU-basis in 2006 0,2 miljard hoger is.

¹ Uitgezonderd zijn de inkomensheffing, vennootschapsbelasting, dividendbelasting en successierechten.

Tabel 8: Raming belasting en premie-ontvangsten, mutatie ten opzichte van MN 2006 (x € miljard)

	Doorwerking realisatie 2005	Autonome mutaties	Gewijzigd economisch beeld	Totaal bijstelling raming 2006
Kostprijsverhogende belastingen	0,9	- 0,1	1,3	2,1
Omzetbelasting	0,7	0,0	0,9	1,6
Belasting op personenauto's en motorrijwielen	- 0,2	0,0	0,1	- 0,1
Accijnzen	0,0	- 0,1	0,0	- 0,1
Belastingen van rechtsverkeer	0,2	0,0	0,2	0,3
Belastingen op een milieugrondslag	0,2	0,0	0,2	0,3
Overig	0,1	0,0	0,0	0,1
Belastingen op inkomen, winst en vermogen en premies vvz	0,1	- 0,3	0,6	0,4
Loon/Inkomensheffing	0,5	- 0,3	0,2	0,4
Dividendbelasting	0,4	0,0	0,1	0,4
Vennootschapsbelasting	- 0,8 *	0,0	0,3	- 0,5
Overig	0,1	0,0	0,0	0,0
Totaal belastingen en premies volksverzekeringen (kasbasis)	1,0	- 0,3	1,9	2,5
Aansluiting op EMU-basis (belastingen en premies VVZ)				0,2
Premies werknemersverzekeringen	0,1	- 0,9	- 0,2	- 0,9
Totaal belasting- en premie-ontvangsten (EMU-basis)				1,9

* Deze - 0,8 is het effect van het «sparen bij de fiscus» als gevolg van de hoge heffingsrente in 2005. Doordat bedrijven dit naar verwachting in 2006 zullen ontsparen, ontstaat een negatieve doorwerking naar 2006.

In de brief van de minister van SZW is de Kamer reeds geïnformeerd over een breed pakket aan maatregelen die dit kabinet heeft genomen voor aanvullende koopkrachtondersteuning in 2006. Zoals gemeld, is onder meer besloten de zorgtoeslag niet tussentijds aan te passen, zodat de lagere zorgpremie volledig ten goede van gezinnen komt en de voorziene afroming van de zorgtoeslag (ad. 0,35 miljard) niet plaatsvindt. Daarnaast is voor 2007 ruimte beschikbaar voor een verdere verbetering van het vestigingsklimaat, via onder andere een substantiële verlaging van het VPB-tarief naar 25%, het invoeren van een MKB-winstvrijstelling en een octrooiabox. Deze versterking van de concurrentiepositie wordt naast grondslagverbeterende maatregelen mede mogelijk gemaakt door een lastenverlichting van ruim 1/2 miljard.

In aanvulling op de reeds afgesproken maatregelen zal het kabinet in augustus nog nader besluiten over de invulling van lastenverlichting voor gezinnen. Tegenover de oploop van reeds eerder besloten opbrengstverhogende maatregelen ad. 0,7 miljard (waaronder VUT/Prepensioen, bijleenregeling) is 1,2 miljard beschikbaar voor nog nader in te vullen lastenverlichtende maatregelen. Verlaging van de WW-premie voor werknemers zal daarvan in ieder geval een substantieel onderdeel uitmaken. Met de invulling hiervan komt de totale lastenontwikkeling in deze kabinetsperiode uit op het lastenkader conform het Hoofdlijnenakkoord, vermeerderd met de extra ruimte die is gecreëerd door de korting op de EU-afdracht in te zetten voor extra lastenverlichting.

5. EMU-saldo en EMU-schuld

De verbeterde economische situatie is merkbaar in de overheidsfinanciën. Het EMU-saldo beweegt zich weer in de goede richting. In de Miljoenennota 2006 werd nog een tekort voorzien van 1,8% BBP voor 2006. Na verwerking van de nieuwe inzichten van het CEP, realisaties over de belastinginkomsten en premieontvangsten en de recente besluitvorming resulteert een tekort van 1,0% BBP.

De verbetering ten opzichte van de Miljoenennota 2006 is voornamelijk een gevolg van hogere belastingontvangsten en gasbaten. Hier staan iets hogere nominale uitgaven tegenover. Bij de inkomstenraming is rekening gehouden met uitvoeringsinformatie, die na het CEP beschikbaar is gekomen. Bij de berekening van het EMU-saldo is rekening gehouden met gedeeltelijke besteding van de extra FES-middelen in 2006. Besluitvorming over het precieze kasbeslag zal later dit jaar plaatsvinden.

De raming voor het saldo OPL (lokale overheden) is niet gewijzigd sinds de raming van de Miljoenennota 2006 en blijft 0,3% BBP.

Tabel 9: EMU-saldo sinds Miljoenennota 2006

	2005
EMU-saldo Miljoenennota 2006	- 1,8%
Inkomsten	0,4%
Relevante uitgaven	- 0,1%
OPL	0,0%
Gasbaten	0,3%
Overig	0,2%
EMU- saldo Voorjaarsnota 2006	- 1,0%

Voor 2006 wordt een EMU-schuld van 273,9 miljard euro of 52,6% BBP voorzien. Dit betekent een verbetering van de EMU-schuld met 2,8%-punt ten opzichte van de Miljoenennota 2006.

6. Slot

Het hervormingsbeleid van het kabinet werpt zijn vruchten af. De economie trekt sterker aan dan in de eurozone, en dat wordt ook zichtbaar in de overheidsfinanciën. Dat geeft de mogelijkheid de toekomst met optimisme en vertrouwen tegemoet te zien. Het kabinet kiest met het voorgestelde pakket voor politiek gewenste prioriteiten en maatschappelijk noodzakelijke investeringen. Daarbij blijft de basis het structurele economische en budgettaire beleid, zoals dat in het Hoofdlijnenakkoord is vastgelegd.

Uitgaven- en lastenkaders worden gehandhaafd, ook na 2007 legt het beleid geen beslag op de ruimte voor een volgend kabinet. Inkomstmeevallers komen ten gunste van het saldo en eventuele uitgavenmeevallers als gevolg van het intreden van een situatie van hoogconjunctuur, zullen niet worden aangewend.

De vijf hoofdthema's uit de Voorjaarsnota dragen bij aan het zo veel mogelijk realiseren van het beleidsprogramma van het kabinet. Nederland staat er op veel fronten goed voor. Dit geldt voor de economie, de soliditeit van de overheidsfinanciën, de arbeidsparticipatie en het doorvoeren van de noodzakelijke hervormingen. Als resultaat daarvan zijn wij niet alleen «nu» een rijk, hoog geschoold en innovatief land, maar is er ook aan bijgedragen dat wij dit in de toekomst blijven.

De Minister van Financiën,
G. Zalm

Tabel 10: Budgettaire kerngegevens in miljoenen euro (in lopende prijzen; min betekent uitgaven)

	2006
1. Netto-uitgaven onder het kader RBG-eng	- 97 502
2. Netto begrotingsgefinancierde uitgaven SZA	- 14 797
3. Netto uitgaven niet relevant voor enig kader*	- 14 491
4. Netto begrotingsgefinancierde uitgaven (4=1+2+3)	- 126 790
5. Belastingen	120 330
6. Overig	2 637
7. EMU-saldo Centrale Overheid	- 3 823
8. EMU-saldo Lokale Overheid	- 1 600
9. EMU-saldo Sociale Fondsen	- 3
10. EMU-saldo rest Centrale Overheid	0
11. EMU-saldo (- = tekort)	- 5 425
idem, in % BBP	- 1,0%
BBP (in miljarden euro's)	520

* excl. aflossing en uitgifte vaste schuld en incl. verkooptaakstelling

Verticale Toelichting Voorjaarsnota 2006

De verticale toelichting bevat een cijfermatig overzicht voor alle begrotingen van budgettaire veranderingen die zich hebben voorgedaan sinds de Ontwerpbegroting 2006. Er wordt per begroting een cijfermatig overzicht gepresenteerd, gevolgd door een toelichting op de voornaamste veranderingen. Voor een meer gedetailleerde toelichting op de veranderingen wordt verwezen naar de afzonderlijke departementale eerste suppletore wetten.

De verticale toelichting onderscheidt drie verschillende categorieën mutaties; Mee- en tegenvallers, Beleidsmatige mutaties en Technische mutaties. Alle overboekingen, desalderingen, statistische correcties en mutaties die niet tot de ijklijn behoren, zijn in de laatste categorie «technische mutaties» geclusterd. Overigens hebben vrijwel alle overboekingen en desalderingen wél een beleidsmatig karakter. Dit komt tot uitdrukking in de toelichtingen. Ingeval samenhangende mutaties in meerdere categorieën voorkomen, worden deze éénmaal toegelicht.

De totalen per begroting worden in eerste instantie gepresenteerd exclusief de bedragen, die onder de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS) vallen. Door middel van een aansluitregel wordt het deel van de begroting dat onder HGIS valt, zichtbaar gemaakt. De laatste regel geeft per begroting de totaalstand inclusief HGIS aan. De veranderingen die optreden binnen het HGIS-deel van de begroting worden gepresenteerd en toegelicht in de verticale toelichting van alle HGIS-uitgaven.

De ondergrens is afhankelijk van de omvang van de begroting en verschilt voor de verschillende categorieën mutaties. De post diversen bevat de mutaties die onder de ondergrens vallen en wordt in principe alleen toegelicht, indien zich bijzonderheden voordoen.

Huis der Koningin

I HUIS DER KONINGIN: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7

I HUIS DER KONINGIN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Staten Generaal

IIA STATEN-GENERAAL: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	113,3	113,1	112,0	111,5	111,0
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	4,8	1,4	1,7	1,2	1,2
	4,8	1,4	1,7	1,2	1,2
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	2,6	2,2	2,2	2,2	2,2
	2,6	2,2	2,2	2,2	2,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	7,5	3,6	3,8	3,3	3,3
Stand Voorjaarsnota 2006	120,7	116,8	115,9	114,8	114,3

IIA STATEN-GENERAAL: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	2,1	2,1	1,9	1,9	1,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006	2,1	2,1	1,9	1,9	1,9

Er worden onder andere middelen beschikbaar gesteld voor meer beleidsinhoudelijke ondersteuning en voor het intensiveren van het communicatiebeleid bij de Eerste Kamer. De beveiliging van de Tweede Kamer wordt aangescherpt en de Tweede Kamer is diverse automatiseringsprojecten gestart.

Overige Hoge Colleges van Staat en Kabinetten

IIB OVERIGE HOGE COLLEGES VAN STAAT EN KABINETTEN: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	89,7	89,2	84,5	84,5	84,4
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	2,3	3,0	2,0	1,4	1,4
	2,3	3,0	2,0	1,4	1,4
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	2,1	1,2	0,5	0,5	0,5
	2,1	1,2	0,5	0,5	0,5
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	0,9	0,7	1,6	1,7	1,7
	0,9	0,7	1,6	1,7	1,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	5,3	4,9	4,2	3,6	3,6
Stand Voorjaarsnota 2006	95,0	94,1	88,6	88,1	88,1

IIB OVERIGE HOGE COLLEGES VAN STAAT EN KABINETTEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8

Mee- en tegenvallers/diversen

Het aantal asielgerelateerde Hoger Beroepszaken neemt toe, waardoor er sprake is van een tegenvaller bij de Raad van State.

Beleidsmatige mutaties/diversen

De nieuwbouw van de Raad van State leidt met name in 2010 tot extra inrichtings- en inventariskosten. De Nationale Ombudsman krijgt structureel middelen om meer onderzoek op eigen initiatief te kunnen doen. Er worden incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor het afhandelen van de extra klachten als gevolg van het nieuwe zorgstelsel en de WIA.

Algemene Zaken**III ALGEMENE ZAKEN: UITGAVEN**

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	44,3	43,2	43,0	42,9	42,9
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	0,5	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2
	0,5	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	1,8	0,7	0,7	0,7	0,7
	1,8	0,7	0,7	0,7	0,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	2,3	0,5	0,5	0,5	0,5
Stand Voorjaarsnota 2006	46,6	43,7	43,5	43,5	43,5

III ALGEMENE ZAKEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006	5,4	4,3	4,3	4,3	4,3

Koninkrijksrelaties

IV KONINKRIJKSRELATIES: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	173,0	166,2	165,2	157,9	142,4
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Schuldsanering Aruba	10,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Walradar	- 5,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	5,1	3,1	- 2,3	2,9	1,9
	10,0	3,1	- 2,3	2,9	1,9
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Liquiditeitssteun Nederlandse Antillen	13,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	4,3	1,8	1,9	1,8	1,7
	17,5	1,8	1,9	1,8	1,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	27,4	5,0	- 0,4	4,7	3,6
Stand Voorjaarsnota 2006	200,4	171,2	164,8	162,6	146,1

IV KONINKRIJKSRELATIES: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	15,9	13,0	15,3	16,3	16,1
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Liquiditeitssteun Nederlandse Antillen	13,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0
	15,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	15,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006	31,5	13,0	15,3	16,3	16,1

Schuldsanering Aruba

Aangezien Aruba in 2005 niet aan de voorwaarde voor begrotings-evenwicht heeft voldaan, zijn de voor schuldsanering Aruba beschikbare middelen overgeheveld van 2005 naar 2006.

Walradar

Een in de Voorjaarsnota 2005 verwerkte intertemporele compensatie met betrekking tot de investeringsuitgaven voor het walradarsysteem wordt ongedaan gemaakt.

Liquiditeitssteun Nederlandse Antillen

Op een geblokkeerde rekening van de Bank Nederlandse Antillen (BNA) staat een restantbedrag van 13,2 mln. uit hoofde van eerder verstrekte liquiditeitssteun. Met de Nederlandse Antillen is afgesproken dat dit bedrag wordt teruggestort en zal worden aangewend voor de investering in een walradarsysteem.

Buitenlandse Zaken

V BUITENLANDSE ZAKEN: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	6 851,8	6 989,1	7 140,3	7 310,7	7 454,3
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Afdrachten aan de eu	- 408,2	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 408,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	- 408,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	6 443,6	6 989,1	7 140,3	7 310,7	7 454,3
Totaal Internationale samenwerking	4 499,3	4 524,4	4 806,5	4 909,3	5 086,5
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	10 942,9	11 513,4	11 946,8	12 220,0	12 540,7

V BUITENLANDSE ZAKEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	494,8	521,1	531,5	542,1	552,9
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Perceptiekosten	- 22,6	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 22,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	- 22,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	472,2	521,1	531,5	542,1	552,9
Totaal Internationale samenwerking	105,9	113,1	115,9	118,7	99,2
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	578,2	634,2	647,4	660,8	652,1

Afdrachten aan de EU

Het uitgavenplafond voor het jaar 2006 is op basis van de EU-begroting omlaag bijgesteld, hetgeen leidt tot lagere BNI-afdrachten voor Nederland. Daarnaast is de raming voor de inning van douaneheffingen voor 2006 naar beneden bijgesteld.

Perceptiekosten

De inkomsten uit de perceptiekostenvergoeding volgt in de ramingen de hoogte van de invoerrechten en landbouwheffingen; de genoemde verlaging van de geraamde douaneheffingen in 2006 leidt dus tot een lagere perceptiekostenvergoeding in dat jaar.

Justitie

VI JUSTITIE: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	5 394,0	5 287,6	5 178,9	5 191,2	5 192,4
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Asiel: bezetting COA (incl. herhaalde aanvraag)	33,1	21,9	25,6	2,8	0,1
Asiel: IND instroom	24,4	15,9	4,2	1,4	1,4
Diversen	31,5	23,2	19,7	18,5	18,5
Beleidsmatige mutaties	89,0	61,0	49,5	22,7	20,0
Rijksbegroting in enge zin					
Eindejaarsmarge 2005	29,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Extra integratietrajecten allochtone vrouwen (Taal totaal PaVEM)	22,5	22,5	0,0	0,0	0,0
Inburgering	44,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Incidentele verlaging budgettair kader DJI	- 18,0	0,0	0,0	0,0	0,0
IND: diversen	28,9	3,3	0,6	0,6	0,6
Jeugd	14,0	21,0	18,2	11,6	10,6
Rechterlijke macht	27,5	18,5	18,5	18,5	18,5
Verbeterprogramma opsporing en vervolging (Posthumus)	13,6	22,4	25,9	28,4	28,4
Diversen	33,3	45,7	34,4	27,4	21,4
Technische mutaties	195,7	133,4	97,6	86,5	79,5
Rijksbegroting in enge zin					
Loonbijstelling tranche 2006	62,9	57,0	56,7	57,3	57,2
Prijsbijstelling 2006	33,2	36,5	35,4	35,6	35,5
Diversen	- 14,6	- 7,5	- 8,0	- 6,3	- 6,3
Niet tot een ijklijn behorend					
Leenfaciliteit inburgering	- 38,7	- 30,9	- 30,9	- 30,9	- 30,9
	42,8	55,1	53,2	55,7	55,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	327,6	249,5	200,3	164,8	155,0
Stand Voorjaarsnota 2006(excl. IS)	5 721,6	5 537,0	5 379,2	5 355,9	5 347,3
Totaal Internationale samenwerking	10,3	16,0	28,2	26,4	18,8
Stand Voorjaarsnota 2006(incl. IS)	5 732,0	5 553,0	5 407,4	5 382,3	5 366,1

VI JUSTITIE: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	1 016,1	1 055,3	1 071,2	1 084,5	1 087,5
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Asiel: meevaller COA 2005	35,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Asiel: ontvangsten ODA	- 24,8	- 22,9	- 12,9	- 13,1	- 13,4
Diversen	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	15,3	- 22,9	- 12,9	- 13,1	- 13,4
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	- 2,8	- 4,2	- 4,2	- 4,2	- 4,2
	- 2,8	- 4,2	- 4,2	- 4,2	- 4,2
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1
Niet tot een ijklijn behorend					
Leenfaciliteit inburgering	- 4,7	- 16,1	- 21,0	- 27,9	- 30,9
	1,4	- 10,0	- 14,9	- 21,8	- 24,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	13,9	- 37,1	- 31,9	- 39,1	- 42,4
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	1 030,0	1 018,2	1 039,3	1 045,4	1 045,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	1 030,0	1 018,2	1 039,3	1 045,4	1 045,0

Asiel: bezetting COA (incl. herhaalde aanvraag)

Door een hogere instroom en een lagere uitstroom van asielzoekers worden er hogere opvangkosten voorzien, dan in de begroting zijn opgenomen.

Asiel: IND instroom

De asielinstroom en dus het aantal asielaanvragen bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) neemt toe. Daarnaast vindt de verwerking plaats van de zogenaamde 14-1-brieven¹ (circa 3 700 aanvragen), waardoor de productie van de IND tijdelijk een piek vertoont.

Mee- en tegenvallers/diversen

Deze post bestaat uit een saldo van meerdere kleine mutaties. De geraamde besparing bij bewaringszaken van vreemdelingen blijkt zich in de praktijk onder andere niet voor te doen, als gevolg van de herinvoering van de 28-dagen toets. Vreemdelingen gaan zelf in een vroegtijdig stadium in beroep. De meerjarige productieraming voor de vreemdelingenkamers en de rechtsbijstand wordt hiervoor aangepast.

Eindejaarsmarge 2005

Bij Voorjaarsnota 2006 wordt de eindejaarsmarge 2005 uitgekeerd. De verdeling van de eindejaarsmarge middelen zal bij Ontwerpbegroting worden verwerkt.

¹ Naar aanleiding van een uitspraak van de toenmalige minister voor V&I (Nawijn) gedaan op 14 januari 2003 om zaken alsnog op schrijvendheid te beoordelen zijn ca. 9800 brieven met een verzoek hiertoe binnengekomen bij Justitie en de IND. A.g.v. een uitspraak van de afdeling Bestuursrechtspraak van de RvS moeten veel van deze brieven worden opgevat als een aanvraag voor een verblijfsvergunning asiel, waardoor zich een piek voordoet in de asielinstroom.

Extra integratietrajecten allochtone vrouwen (Taaltaal PaVEM)

Naar aanleiding van de resultaten van de commissie PaVEM worden in 2006 en 2007 extra inburgeringstrajecten aangeboden aan allochtone vrouwen. De totale ruimte binnen de Europese Sociale Fondsen (ESF) is eerder uitgeput dan verwacht. Omdat co-financiering vanuit ESF-middelen hierdoor geen doorgang kan vinden, wordt extra budget toegekend.

Inburgering

Door het wegwerken van achterstanden bij de IND zullen dit jaar 2 759 meer nieuwkomers een inburgeringscursus gaan volgen. Daarnaast is de invoering van het nieuwe inburgeringsstelsel vertraagd naar 1 januari 2007. De bekostiging van de gemeenten voor het uitvoeren van de inburgeringscursussen vindt daardoor langer plaats volgens het oude inburgeringsstelsel. De kosten per cursus zijn in het oude stelsel hoger dan in het nieuwe stelsel. Het inburgeringsbudget wordt als gevolg hiervan opgehoogd, zodat in 2006 evenals in 2005 aan 15 000 oudkomers trajecten kunnen worden aangeboden.

Incidentele verlaging budgettair kader DJI

De Dienst Justitiële Inrichtingen heeft in 2005 een positief resultaat behaald. In 2006 wordt 18 mln. ingezet ten behoeve van (gedeeltelijke) financiering van de intensiveringen bij Justitie, door middel van verlaging van de bijdrage aan DJI.

IND: diversen

Naar aanleiding van het rapport van de Algemene Rekenkamer over de IND vinden verbetermaatregelen plaats bij de IND. Er worden in 2006 middelen beschikbaar gesteld voor het wegwerken van achterstanden bij aanvragen voor reguliere verblijfsdoelen. Daarnaast blijkt het juridisch niet mogelijk te zijn leges te heffen voor beroepszaken en op deze manier de proceskosten van de IND te verrekenen. Hierdoor ontstaat een besparingsverlies in 2006 en begin 2007.

Jeugd

Binnen de gehele jeugdketen is een aanhoudende instroomstijging te constateren. Als gevolg van scherpere indicatiestellingen van de bureaus Jeugdzorg en landelijke incidenten worden kinderen eerder en voor langere tijd onder toezicht gesteld (OTS). Tevens neemt de instroom in de gehele strafrechtketen toe, waardoor er ook meer kinderen in aanmerking komen voor jeugdreclassering.

Rechterlijke macht

De Raad voor de rechtspraak (Rvdr) verwacht in 2006 een toename van de instroom ten opzichte van 2005. De instroom van zaken stijgt met name in de sectoren civiel, bestuur en kanton. Tevens zullen er extra megazaken in behandeling worden genomen. De verhoging van de bijdrage van Justitie aan de Rvdr draagt er aan bij dat de werkvoorraden en de doorlooptijden verder kunnen dalen ten opzichte van 2005. Daarboven wordt er voor 5 mln. aan extra productie bij de Rvdr bekostigd uit een verhoogd ontvangstenkader bij de griffierechten (deze technische mutatie is opgenomen in de post «diversen» bij de technische mutaties). Ten slotte wordt in 2006 een eenmalige storting in het eigen vermogen van de Rvdr verwerkt van 9 mln., waarmee gevolg wordt gegeven aan de gemaakte bekostigingsafspraken met de Raad.

Verbeterprogramma opsporing en vervolging (Posthumus)

In het kader van de implementatie van de aanbevelingen van de commissie-Posthumus is het programma «Versterking opsporing en vervolging» opgesteld. Met de uitvoering van dit programma zijn extra uitgaven gemoeid voor het Openbaar Ministerie (OM), het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en de politie. Voor het OM gaat het vooral om capaciteit voor complexe onderzoeken, het organiseren van tegenspraak en review en forensische opsporing. Bij het NFI hebben de investeringen vooral betrekking op capaciteit voor duidelijker rapporteren, versterking kwaliteit plaats delict en forensische intake en de invoering van de landelijke sporendatabank. De extra uitgaven voor politie worden verantwoord op de begroting van het ministerie van BZK.

Beleidsmatige mutaties/diversen

Deze post bestaat uit een saldo van meerdere mutaties. Er worden onder andere als gevolg van de brand op Schiphol-Oost additionele maatregelen getroffen om de brandveiligheid voor andere inrichtingen te verbeteren en er voor te zorgen dat voldaan wordt aan de striktere eisen tot naleving van de brandveiligheid (5,4 mln. in 2006). Daarnaast wordt er een aparte terugkeerorganisatie opgericht om het terugkeerbeleid op een grondige, effectieve en efficiënte manier te organiseren (7,5 mln. in 2006, 11,4 mln. in 2007, 5,2 mln. in 2008 en 1,8 mln. in 2009). In de nieuwe terugkeerorganisatie zullen elementen van de IND, de Koninklijke Marechaussee en de Vreemdelingenpolitie worden opgenomen in een nader vast te stellen organisatorisch kader. De organisatie wordt op termijn bekostigd door efficiency in de vreemdelingenketen. Ook wordt 10 mln. structureel beschikbaar gesteld voor het Breed Initiatief Maatschappelijke Binding (BIMB). Er vindt onder andere een uitbreiding plaats van het aantal anti-discriminatiebureaus. Daarnaast worden structureel middelen beschikbaar gesteld voor landelijke integratie-activiteiten.

Leenfaciliteit inburgering

In het nieuwe inburgeringsstelsel, dat per 1 januari 2007 in werking treedt, gaat een groot deel van de inburgeringsplichtigen zelf betalen voor hun inburgeringscursus. De overheid ondersteunt dit door een kredietfaciliteit open te stellen, waar de cursisten hun cursusbedrag kunnen lenen. De raming voor het aantal te verstrekken (zie uitgaven) en terug te ontvangen (zie ontvangsten) leningen in het nieuwe inburgeringsstelsel is verlaagd, omdat verwacht wordt dat minder mensen gebruik gaan maken van deze leenfaciliteit. Tevens is de raming aangepast als gevolg van het uitstel van het nieuwe inburgeringsstelsel.

Asiel: meevaller COA 2005

Het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) heeft over 2005 een positief resultaat behaald. In 2006 vindt de definitieve vaststelling van de subsidie plaats. Als gevolg hiervan vindt een terugontvangst plaats op de Justitie begroting.

Asiel: ontvangsten ODA

De totale kosten van de eerstejaarsopvang van asielzoekers uit ontwikkelingslanden worden volgens internationale afspraken toegerekend aan ODA. Als gevolg van wijzigingen in o.a. de ramingen asielinstroom en het gemiddeld verblijf van de nieuwe asielinstroom in de opvang, worden per saldo minder kosten van de eerste jaarsopvang aan ODA toegerekend.

Binnenlandse Zaken

VII BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	5 477,1	5 553,4	5 549,4	5 558,0	5 369,5
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	13,6	10,7	13,2	13,0	13,0
	13,6	10,7	13,2	13,0	13,0
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Afkoop specifieke uitkeringen	- 26,4	- 28,3	- 28,3	- 28,3	- 28,3
BVS politie	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0
E-overheid	8,1	15,8	14,8	6,2	6,2
Ziektekostenvoorziening Rijkspersoneel	64,0	- 25,3	- 20,0	- 12,7	- 6,0
Krachtige buurt	10,0	15,0	0,0	0,0	0,0
Verbeterprogramma opsporing en vervolging	23,9	35,1	37,0	39,0	39,5
Diversen	19,6	- 1,5	- 1,6	- 1,5	- 1,5
	123,2	34,8	25,9	26,7	33,9
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Justitie onderdeel inburgering	64,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Loonbijstelling tranche 2006	61,7	43,3	33,9	25,0	15,8
Diversen	45,9	38,2	38,5	38,2	30,7
	171,8	81,5	72,4	63,2	46,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	308,5	127,0	111,4	102,8	93,3
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	5 785,6	5 680,3	5 660,8	5 660,8	5 462,8
Totaal Internationale samenwerking	0,5	0,5	0,5	0,5	0,3
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	5 786,1	5 680,8	5 661,3	5 661,3	5 463,1

VII BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	486,8	506,2	526,4	526,4	306,2
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Justitie onderdeel inburgering	64,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	8,7	7,2	8,1	8,1	0,4
	72,9	7,2	8,1	8,1	0,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	72,9	7,2	8,1	8,1	0,4
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	559,7	513,4	534,5	534,5	306,6
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	559,7	513,4	534,5	534,5	306,6

Afkoop specifieke uitkeringen

In het kader van de implementatie van het kabinetsstandpunt op het rapport van de Stuurgroep-Brinkman «Anders gestuurd, beter bestuurd» zijn in het najaar van 2005 vier specifieke uitkeringen afgekocht. Het gaat om de drie regelingen «Impuls leefbaarheid, veiligheid en stadseconomie» (gezamenlijk 85,1 mln.) en om de regeling «Werkgelegenheidsimpuls» (83 mln.). De structurele gevolgen van de afkoop voor de begroting van BZK worden nu verwerkt.

BVS politie

Vooruitlopend op de herziening van het budgetverdeelsysteem voor de politie (BVS) met ingang van 2007, wordt de uitgavenraming van BZK verhoogd ten behoeve van de oplossing van de bestaande bedrijfsvoeringsproblematiek bij enkele politieregio's.

E-overheid

Om de invoering van de elektronische overheid bij decentrale overheden en andere overheidsorganisaties en de daarmee samenhangende administratieve lastenverlichting te versnellen worden i-teams ingezet. Daarnaast wordt het project «transparante overheid» gestart. Dit project leidt ertoe dat overheidsinformatie eenvoudiger kan worden geraadpleegd en gebruikt door burgers en bedrijven.

Ziektekostenvoorziening Rijkspersoneel

In het najaar 2005 is in de sector Rijk een arbeidsvoorwaardenakkoord gesloten. Onderdeel van dit akkoord was de afschaffing van de Ziektekostenvoorziening Rijkspersoneel (ZVR) per 1 januari 2006 en een eenmalige uitkering in 2006. Op de begroting van BZK was een geleidelijke afbouw geraamd. Voor de eenmalige uitkering worden middelen vanuit de jaren 2007 tot en met 2010 naar voren gehaald.

Krachtige buurt

Om maatwerk te kunnen bieden in de kwetsbare wijken van de grote steden wordt voor 2006 en 2007 respectievelijk 10 mln. en 15 mln. uitgetrokken. Deze middelen zullen worden aangewend om projecten uit te voeren ter verbetering van de leefbaarheid en veiligheid in deze wijken. De projecten worden uitgevoerd in samenwerkingverbanden tussen gemeentebesturen, bewoners en buurtinstellingen

Verbeterprogramma opsporing en vervolging

In het kader van de implementatie van de aanbevelingen van de commissie-Posthumus is het programma «Versterking opsporing en vervolging» opgesteld en aan de Tweede Kamer aangeboden. Met de uitvoering van dit programma zijn extra uitgaven gemoeid voor het Openbaar Ministerie (OM), het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en de politie. Voor de politie gaat het om personeelsuitbreiding ten behoeve van tegenspraak en review, uitbreiding van de Teams Grootschalige Opsporing, investeringen voor het opnemen van verhoren, alsmede verhoging van het opleidingsniveau van rechercheurs. De extra uitgaven aan het OM en het NFI worden verantwoord bij de begroting van het ministerie van Justitie.

Justitie onderdeel inburgering

Op basis van de «Regeling voorschotten in verband met uitbreiding van de doelgroep voor inburgering nieuwkomers» worden voorschotten aan de grote steden uitgekeerd voor het organiseren van inburgeringstrajecten. De middelen voor de bevoorschotting worden door het ministerie van BZK verrekend met het ministerie van Justitie.

Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

VIII ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	27 814,5	28 106,4	28 113,1	28 243,0	28 330,8
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Leerlingen- en studentenaantallen	85,4	142,0	137,9	153,7	161,7
Autonome raming studiefinanciering	- 8,0	- 23,6	- 66,9	- 91,4	- 85,6
Diversen	- 10,0	- 18,0	- 20,0	- 22,8	- 27,5
	67,4	100,4	51,0	39,5	48,6
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Compensatie basisbeurs zorgstelsel	- 4,0	- 2,0	27,0	30,0	38,0
ESF: beroepsbegeleidende leerweg	40,0	10,0	0,0	0,0	0,0
ESF: dagarrangementen	80,0	0,0	20,0	0,0	0,0
Expansie hoger onderwijs	2,4	42,8	66,1	110,4	172,7
Overgang VMBO-MBO	30,0	70,0	80,0	103,0	103,0
OV-kaart	300,0	- 300,0	0,0	0,0	0,0
Stage- en simulatieplaatsen MBO	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0
Verlenging leerplicht tot 18	16,0	57,0	131,0	131,0	131,0
Diversen	33,2	16,3	- 1,9	- 3,2	- 3,1
	532,6	- 70,9	357,2	406,2	476,6
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Loonbijstelling tranche 2006	432,0	360,9	336,0	334,5	328,2
Overloop interim	66,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Prijsbijstelling tranche 2006	107,7	109,1	111,0	112,3	113,0
Reclameontvangsten Publieke Omroep	- 51,0	- 43,0	- 57,0	- 52,0	- 52,0
Diversen	119,7	115,8	113,8	100,5	83,1
Niet tot een ijklijn behorend					
Compensatie basisbeurs zorgstelsel	51,0	49,0	20,0	16,0	8,0
Studieleningen	24,4	87,7	148,5	194,2	219,8
Diversen	7,3	4,3	17,9	22,6	31,3
	757,6	683,8	690,2	728,1	731,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	1 357,6	713,3	1 098,4	1 173,8	1 256,6
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	29 172,0	28 819,7	29 211,5	29 416,8	29 587,4
Totaal Internationale samenwerking	60,8	60,7	60,7	60,8	60,8
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	29 232,8	28 880,3	29 272,2	29 477,6	29 648,2

VIII ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	1 335,5	1 210,9	1 080,9	1 132,6	1 172,1
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Autonome raming studiefinanciering	- 27,7	- 33,0	- 37,0	- 36,1	- 32,4
Diversen	6,3	4,8	5,6	6,3	7,7
	- 21,4	- 28,2	- 31,4	- 29,8	- 24,7
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Taakstelling Schutte	35,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
	36,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Reclameontvangsten Publieke Omroep	- 51,0	- 43,0	- 57,0	- 52,0	- 52,0
Diversen	63,4	40,9	41,3	28,6	13,2
Niet tot een ijklijn behorend					
Diversen	8,7	2,0	5,2	8,3	51,6
	21,1	- 0,1	- 10,5	- 15,1	12,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	36,5	- 28,3	- 41,9	- 44,9	- 11,8
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	1 372,0	1 182,6	1 039,0	1 087,7	1 160,2
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	1 372,0	1 182,6	1 039,0	1 087,7	1 160,2

Leerlingen- en studentenaantallen

Er is sprake van een toename van het aantal leerlingen en studenten. In het MBO is sprake van hogere leerlingenaantallen. Daarnaast neemt het aantal zorgleerlingen toe. Deze toename zit voornamelijk bij rugzakleerlingen, ZMOK leerlingen en leerlingen met een LWOO indicatie.

Autonome raming Studiefinanciering

De raming voor de uitgaven studiefinanciering & WTOS is bijgesteld naar aanleiding van o.a. de realisaties 2005.

De meevaller die hieruit voortvloeit is voor een groot deel het gevolg van het feit dat studenten HO langzamer afstuderen dan verwacht. Hierdoor kon de IB-groep in 2005 en januari 2006 niet het oorspronkelijk verwachte aantal prestatiebeurzen omzetten in giften. Ook het aantal achteraf alsnog te betalen beurzen («achterstallig recht») viel in deze realisaties mee. Beide ontwikkelingen hebben een doorvertaling naar de toekomst gekregen. Net als de uitgaven zijn ook de ontvangsten neerwaarts bijgesteld. Volgens de meest recente verwachtingen vallen de renteopbrengsten op studieleningen lager uit dan verwacht. Daarnaast blijken toch meer leerlingen dan oorspronkelijk gedacht, te profiteren van het afschaffen van de les gelden.

Mee- en tegenvallers/diversen

Dit omvat o.a. autonome meevallers bij de OV-jaarkaart.

Compensatie basisbeurs zorgstelsel

Bij de algemene politieke beschouwingen is besloten de basisbeurs met 150 euro per jaar te verhogen, teneinde de koopkrachteffecten van het nieuwe zorgstelsel voor studenten te compenseren. Prestatiebeurs uitgaven worden pas relevant voor het kader na het behalen van een diploma. Hierdoor leidt de maatregel pas in latere jaren tot een stijging van de relevante uitgaven leidt. In de eerste paar jaar zal de maatregel zich in een tijdelijke verhoging van niet voor de ijklijn relevante uitgaven

vertalen. Deze verhoging zal langzaam verdwijnen als studenten beginnen af te studeren.

ESF: Beroepsbegeleidende leerweg

In verband met de sluiting van het ESF-loket zijn generale middelen beschikbaar gesteld voor projecten ter bestrijding van voortijdig schoolverlaten en het versterken van de beroepsbegeleidende leerweg.

ESF: Dagarrangementen

In verband met de sluiting van het ESF-loket zijn generale middelen beschikbaar gesteld voor Dagarrangementen en Combinatiefuncties, zodat een doorlopend aanbod van opvang/onderwijs/activiteiten mogelijk is. Gemeenten en provincies kunnen hiervoor een subsidieaanvraag indienen.

Expansie Hoger Onderwijs

Gelet op het belang dat wordt gehecht aan de verdere versterking van de kenniseconomie en het innovatief vermogen van Nederland is besloten tot een extra investering in het hoger onderwijs.

Overgang VMBO-MBO

Op MBO niveau 1 en 2 is de schooluitval het grootst en bevinden zich verhoudingsgewijs de meeste risicoleerlingen. Voor extra begeleiding en ondersteuning van deze groep wordt het budget voor voorbereidende en ondersteunende activiteiten (VOA) opgehoogd.

Stage- en simulatieplaatsen MBO

In de werktop van najaar 2005 heeft het kabinet met de sociale partners afgesproken om met ingang van 2006 35 mln. in te zetten voor 20 000 stageplaatsen voor moeilijk plaatsbare leerlingen en simulatieplaatsen.

Verlenging leerplicht tot 18

Een belangrijke maatregel in het kader van het terugdringen van voortijdig schoolverlaten is de verlenging van de volledige leerplicht tot 18 jaar. Deze verlenging is voorzien vanaf schooljaar 2007. In 2006 worden de voorbereidingen hiervoor ter hand genomen.

OV-kaart

Ten behoeve van de optimalisering van kasritmes van de staat wordt een gedeelte van de verplichtingen voor de OV-kaart 2007 reeds in 2006 voldaan.

Overloop interim

Door de invoering van de Zorgverzekeringswet in 2006 vervalt de tegemoetkoming ziektekosten voor overheidspersoneel (de zogeheten interimvergoeding). Deze interimvergoedingen werden met drie of negen maanden vertraging uitbetaald. Om de regelingen in 2005 af te kunnen sluiten zijn de vergoedingen over de laatste maanden in 2005 versneld uitbetaald. Voor een deel was dit technisch niet mogelijk en kon uitbetaling pas in 2006 worden gerealiseerd.

Reclameontvangsten Publieke Omroep

De raming van de reclameopbrengsten is naar beneden bijgesteld. De oorzaak van deze weglek komt door de toetreding van Talpa als aanbieder op de reclamemarkt, alswel het verliezen van de voetbaluitzendingen en het ouder worden van het kijkersbestand van de Publieke Omroep.

Technische mutaties/diversen

Dit omvat de Fes-mutaties, die onder andere betrekking hebben op researchfaciliteiten, technocentra en de samenwerking van technische universiteiten. Daarnaast is in deze post ook de overboeking van SZW verwerkt met betrekking tot de middelen voor tussenschoolse opvang en de overboeking van de wettelijke indexering studiefinanciering.

Studieleningen

Studenten lenen naast hun prestatiebeurs steeds meer bij. Het betreft hier slechts een opwaartse bijstelling op basis van realisatiecijfers voor de eerste maanden van dit jaar. Naar leengedrag van studenten lopen inmiddels verschillende onderzoeken.

Taakstelling Schutte

In 2005 zijn de eerste terugvorderingen voortvloeiende uit het werk van de Commissie Schutte (onderzoek naar de HBO-fraude) ontvangen. De resterende terugvorderingen, gecorrigeerd met een bijstelling van de uitvoeringskosten, zullen voor een groot deel in 2006 plaatsvinden. Deze terugvorderingen komen ten gunste van het generale beeld.

Nationale schuld

IXA NATIONALE SCHULD (TRANSACTIEBASIS): UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	13 186,1	14 593,0	15 511,0	16 849,8	18 129,1
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Rente AOW-spaarfonds	- 4,8	- 14,8	- 57,5	- 60,4	- 63,4
Rentelasten kasbeheer	46,0	- 38,9	26,7	29,9	31,7
Wijziging kapitaalmarktberoep en rente	- 119,6	- 1 202,5	- 1 196,3	- 1 467,0	- 1 851,2
Diversen	3,2	3,6	4,1	4,7	5,1
	- 75,2	- 1 252,6	- 1 223,0	- 1 492,8	- 1 877,8
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Rentevrijval uit nieuwe taakstelling	- 16,9	5,6	25,0	15,1	11,8
Diversen	- 1,1	- 1,5	- 1,7	- 1,8	- 1,7
	- 18,0	4,1	23,3	13,3	10,1
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	0,3	0,2	0,3	0,4	0,2
Niet tot een ijklijn behorend					
Mutaties rekening courant	1 880,1	212,5	159,7	0,0	0,0
Rente sociale fondsen	26,3	- 259,1	- 378,9	- 665,1	- 992,2
Diversen	- 5,9	- 7,3	- 9,3	16,9	- 16,6
	1 900,8	- 53,7	- 228,2	- 647,8	- 1 008,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	1 807,5	- 1 302,1	- 1 427,8	- 2 127,3	- 2 876,3
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	14 993,6	13 290,9	14 083,2	14 722,5	15 252,8
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	14 993,6	13 290,9	14 083,2	14 722,5	15 252,8

IXA NATIONALE SCHULD (TRANSACTIONEBASIS): NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	1 681,6	4 072,0	6 626,4	9 233,6	12 102,8
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Rentebaten swaps	52,1	27,5	- 16,3	28,0	27,5
Diversen	1,1	- 23,7	- 13,6	- 15,6	- 14,9
	53,2	3,8	- 29,9	12,4	12,6
Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
Mutaties rekening courant	- 375,0	- 2 860,7	- 5 479,1	- 7 155,3	- 8 178,6
Diversen	1,8	13,3	3,6	30,9	6,0
	- 373,2	- 2 847,4	- 5 475,5	- 7 124,4	- 8 172,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	- 320,0	- 2 843,6	- 5 505,3	- 7 112,0	- 8 160,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	1 361,6	1 228,4	1 121,1	2 121,6	3 942,7
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	1 361,6	1 228,4	1 121,1	2 121,6	3 942,7

Rente AOW-spaarfonds

De neerwaartse bijstelling van de lange rente naar aanleiding van het Centraal Economisch Plan zorgt voor lagere verwachte rentelasten voor de Staat.

Rentelasten kasbeheer

Het kasbeheer betreft vooral het geïntegreerd middelenbeheer met sociale fondsen, agentschappen, RWT's (Rechtspersonen met een Wettelijke Taak) en derden. De rentelasten bestaan hoofdzakelijk uit betalingen over rekening-courantsaldi, die door de instellingen in de schatkist worden aangehouden. Door de opwaartse bijstelling van de korte rente van 2,25 procent naar 2,75 procent op basis van het Centraal Economisch Plan zijn de lasten hoger dan geraamd.

Wijziging kapitaalmarktberoep en rente

De rentelasten van het kapitaalmarktberoep nemen naar verwachting af door een lager beroep op de kapitaalmarkt. Dit wordt veroorzaakt door neerwaartse bijstellingen van het financieringstekort waardoor minder rente vergoed hoeft te worden. Verder is de raming van de lange rente op de kapitaalmarkt neerwaarts bijgesteld van 4 procent naar 3,75 procent, wat leidt tot lagere rentekosten.

Rentevrijval nieuwe taakstelling

Het Fes wordt gevoed met de rentevrijval, voortkomend uit het in mindering brengen van de verkoopopbrengst van staatsdeelnemingen op de staatsschuld, na aftrek van eventuele dividendderiving. De geraamde rentevrijval is aangepast aan actuele inzichten.

Mutaties rekening courant

De hogere raming van de mutatie in rekeningen-courant en deposito's aan de uitgavenkant wordt veroorzaakt doordat de sociale fondsen meer interen op hun rekening-couranttegoeden dan eerder werd verwacht. Dit is het gevolg van lagere premiebatens.

De lagere raming van de mutatie aan de ontvangstenkant is het gevolg van een geringere toename van het rekening-courantsaldo (incl. deposito's) van RWT's dan waarvan bij de ontwerpbegroting werd uitgegaan.

Rente sociale fondsen

De rente-uitgaven sociale fondsen nemen naar verwachting toe in 2006, door de hogere korte rente, wat leidt tot hogere rentekosten. De meevalers in latere jaren hangen samen met de verwachte lagere rekening-couranttegoeden van sociale fondsen waardoor minder rente betaald hoeft te worden.

Rentebaten swaps

De looptijd van een lening kan door middel van swaps worden aangepast. Een renteswap is een contract tussen twee partijen waarin wordt overeengekomen om gedurende de looptijd een vaste rente te ruilen tegen een variabele rente. De rentebaten die hierbij ontstaan komen voort uit het verschil tussen de rente die wordt betaald en de rente die wordt ontvangen.

Financiën

IXB FINANCIËN: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	3 787,7	3 776,0	3 801,0	3 814,9	3 808,0
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Schade-uitkering ekv	- 44,0	- 39,0	- 34,0	- 24,0	- 14,0
Diversen	5,0	- 8,5	- 8,5	- 8,5	- 8,5
	- 39,0	- 47,5	- 42,5	- 32,5	- 22,5
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Complexiteitsreductie/vooringevulde aangifte/toezicht	30,0	95,0	120,0	90,0	75,0
Douane	17,9	13,4	15,2	1,7	- 1,8
Strategische projecten	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	39,9	11,4	10,8	5,3	8,1
	112,8	119,8	146,0	97,0	81,3
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Loonbijstelling	36,6	32,7	32,8	33,2	33,1
Diversen	38,7	36,3	36,0	35,9	35,9
Niet tot een ijklijn behorend					
Heffing en invorderingsrente	- 32,5	- 110,0	- 140,0	- 165,0	- 165,0
Diversen	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1
	43,1	- 40,8	- 71,1	- 95,8	- 95,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	116,9	31,5	32,5	- 31,3	- 37,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	3 904,7	3 807,5	3 833,5	3 783,6	3 771,0
Totaal Internationale samenwerking	8,0	75,2	173,0	200,1	250,4
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	3 912,6	3 882,7	4 006,4	3 983,8	4 021,4

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	3 482,5	3 331,7	3 178,9	3 099,6	3 106,3
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Premies ekv	61,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Provenu	337,8	0,0	0,0	9,7	0,0
Winstafdracht dnb	42,0	204,0	197,0	170,0	175,0
Diversen	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	441,1	205,3	198,3	181,0	176,3
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Dividend	- 43,9	- 43,9	- 43,9	- 43,9	- 43,9
Verkoop landbouwgronden	65,0	- 65,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	48,0	37,8	29,5	27,0	27,0
	69,1	- 71,1	- 14,4	- 16,9	- 16,9
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	17,2	17,0	17,0	17,0	17,0
Niet tot een ijklijn behorend					
Heffing en invorderingsrente	- 85,0	- 135,0	- 180,0	- 215,0	- 215,0
Diversen	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 67,7	- 118,0	- 163,0	- 198,0	- 198,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	442,4	16,1	20,9	- 33,9	- 38,6
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	3 925,0	3 347,8	3 199,7	3 065,6	3 067,7
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	3 925,0	3 347,8	3 199,7	3 065,6	3 067,7

Schade-uitkering Export Krediet Verzekeringen

Op basis van de realisatie van voorgaande jaren en verwachting over uit te keren schades, zijn de geraamde schade-uitkeringen neerwaarts bijgesteld. De uitbreiding van de verzekeringsportefeuille in 2006 veroorzaakt ceteris paribus opwaartse druk op de schade-ramingen voor latere jaren. Daarom wordt een aflopende reeks meevallers gepresenteerd.

Belastingdienst (Complexiteitsreductie ICT, Vooringevulde aangifte, Toezicht)

Bij de Belastingdienst vindt een aantal intensiveringen plaats op het gebied van toezicht, complexiteitsreductie ICT en vooringevulde aangifte.

- Versterking toezicht: Er wordt een actieplan opgesteld om het toezicht weer op peil te brengen. De capaciteitsimpuls is onder andere nodig om meer boekenonderzoeken te verrichten. Als gevolg van de impuls zal de controledichtheid toenemen en de pakkans, zoals die wordt ervaren door de belastingplichtigen (compliance), verbeteren.
- Complexiteitsreductie ICT: Er wordt gewerkt aan een pakket aan investeringen, om de complexiteit terug te dringen, flexibel en innovatief te blijven en de randvoorwaarden te creëren voor een «elektronische» Belastingdienst.
- Vooringevulde aangifte: De Belastingdienst start in 2006 met het realiseren van de eerste stap van de vooringevulde aangifte. Invoering is voorzien per 2008 (over het belastingjaar 2007).

Douane (Detectiesysteem en Electronic Customs)

De intensivering bij de Douane vindt plaats op het gebied van detectiesystemen en electronic customs.

- Detectiesystemen: Investerings in (mobiele) scantechnologie om, gegeven de sterke verwachte groei van goederenstromen (vooral

- containers), de controle dichtheid op peil te kunnen houden met zo min mogelijk verstoring van het logistieke proces.
- Electronic Customs: Heeft betrekking op uitgaven in het kader van het door Europese Commissie in 2003 gestarte Electronic Customs programma. Doel hiervan is het tot stand brengen van doelmatiger import- en export procedures, met lagere administratieve lasten en kortere doorlooptijden.

Strategische projecten

Investerings in ICT voor de projecten Samenwerking UWV/Belastingdienst (SUB) en Toeslagen.

Beleidsmatige mutaties/diversen

De intensivering aan de uitgavenkant wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door een verhoging van de overheidsbijdrage aan de AFM (11 mln. structureel). De Staat heeft zich verantwoordelijk gesteld voor de financiering van dat deel van het toezicht op de financiële markten, dat een algemeen belang dient. De afgelopen 2 jaar zijn de kosten van de subsidiabel gestelde activiteiten bij de AFM meer dan gemiddeld toegenomen. De overheidsbijdrage was daarvoor niet toereikend. Dat wordt nu gecorrigeerd.

Heffing en invorderingsrente

De verlaging van de rente-opslag naar 1,5 procent leidt vanaf 2006 tot lagere rente-uitgaven en ontvangsten. Daarnaast wordt aangenomen dat het verlagen van de rente-opslag in 2006 leidt tot «ontsparring» van de te hoge Vpb-aanslagen bij de Belastingdienst.

Premies Export Krediet Verzekeringen

In verband met een aantal reeds afgesloten verzekeringen en verwachtingen over nog af te sluiten verzekeringen wordt de raming van de totale premies in 2006 met circa 60 mln. verhoogd.

Provenu ontvangsten Nigeria

Het eerste deel van de vervroegde aflossing van Nigeria werd verwacht voor 2005, maar is ontvangen in 2006. Op basis hiervan wordt de raming positief bijgesteld.

Winstafdracht DNB

De raming van 2006 tot 2011 is over de hele linie opwaarts bijgesteld door hoger geraamde rente-opbrengsten als gevolg van gestegen rentes.

De winstuitkering in 2006 valt lager uit ten opzichte van 2007 en verder, doordat de voorlopige winst (de winst wordt binnenkort definitief vastgesteld) van 2005 22 mln. lager uitvalt dan in november 2005 was voorzien. Het slotdividend dat in 2006 over 2005 wordt uitgekeerd zal zodoende lager uitvallen.

Dividend

Door de verkoop van een deel van de belangen in PinkRoccade, KPN, TNT en KLM wordt de dividendraming neerwaarts bijgesteld.

Verkoop landbouwgronden

Naar verwachting zal er in 2006 een groter gedeelte van de resterende taakstelling agrarische verkopen worden gerealiseerd dan geraamd. Dit betekent dat de raming voor 2006 naar boven zal worden bijgesteld en dat de raming voor 2007 evenredig naar beneden zal worden bijgesteld.

Beleidsmatige mutaties/diversen

De extra ontvangsten worden voor een belangrijk deel veroorzaakt door een ramingsbijstelling op de post «wet kosten vervolging» (14 mln. structureel). In 2005 is de kostenwet invordering rijksbelastingen aangepast. De tarieven, die bij maatregelen van vervolging (zoals aanmaning, dwangbevel en beslag) in rekening worden gebracht om belastingschuldigen tot betaling te dwingen, en de jaarlijkse indexering zijn verhoogd. Uit de realisatiecijfers van 2005 blijkt dat de raming verhoogd kan worden.

Technische mutaties/diversen (uitgaven en ontvangsten)

De extra uitgaven en ontvangsten betreft een desaldering van de overheidsbijdrage DNB (17 mln). De beheerstaken in het kader van het aandeelhouderschap van de Staat in DNB zijn met ingang van dit jaar overgebracht van de directie Financiële Markten naar de directie Financieringen. De raming van de winstafdracht door DNB wordt in het vervolg opgenomen bij artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector. De overheidsbijdrage, die voorheen in de afdracht van DNB was verdisconteerd, wordt opgenomen op artikel 2 Financiële Markten. Dit leidt tot structureel hogere uitgaven van 17 mln, waar een structureel hogere winstafdracht door DNB van een zelfde omvang tegenover.

Defensie

X DEFENSIE: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	7 534,5	7 602,9	7 483,2	7 431,2	7 399,0
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Navo-infrastructuur projecten	- 19,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	- 4,1	- 4,1	- 4,1	- 4,1	- 4,1
	- 24,0	- 4,1	- 4,1	- 4,1	- 4,1
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Civiel-militaire samenwerking	23,4	31,2	33,6	42,9	53,3
Eindejaarsmarge 2005	53,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Intertemporele compensatie arbeidsvoorwaarden	- 134,7	- 82,2	- 72,9	- 62,2	- 53,5
Structurele oplossing materiele verliezen	30,0	50,0	25,0	25,0	25,0
Verhoging toelage regeling voorzieningen bij vredesoperaties	- 21,8	- 21,8	- 21,8	- 21,8	- 21,8
Diversen	1,2	1,1	1,2	1,2	1,2
	- 48,4	- 21,7	- 34,9	- 14,9	4,2
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Loonbijstelling tranche 2006	50,3	33,4	27,4	20,4	14,2
Prijsbijstelling tranche 2006	59,1	62,7	61,1	61,3	61,1
Diversen	26,9	12,8	12,7	12,4	12,3
Niet tot een ijklijn behorend					
Diversen	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7
	137,0	109,5	101,8	94,8	88,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	64,5	83,6	62,6	75,7	88,3
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	7 598,9	7 686,5	7 545,8	7 506,9	7 487,3
Totaal Internationale samenwerking	324,5	276,2	276,2	276,2	276,2
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	7 923,4	7 962,7	7 822,0	7 783,0	7 763,5

X DEFENSIE: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	361,3	396,9	389,9	326,4	271,2
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Navo-infrastructuur projecten	- 19,9	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 19,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Verkoopopbrengsten materieel	- 15,0	- 7,2	63,5	39,5	36,7
	- 15,0	- 7,2	63,5	39,5	36,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	- 34,9	- 7,2	63,5	39,5	36,7
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	326,3	389,7	453,4	365,9	307,9
Totaal Internationale samenwerking	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	327,7	391,1	454,8	367,3	309,3

Navo-infrastructuur projecten

De Navo heeft de wensen voor diverse infrastructurele projecten in Nederland in aantal en omvang naar beneden bijgesteld; dit werkt aan de de uitgaven- en ontvangstenkant door.

Civiel-militaire samenwerking

In het kader van civiel-militaire samenwerking worden extra middelen beschikbaar gesteld voor onder andere havenbeveiliging, de Explosieven-opruimingsdiensten en de bescherming tegen nucleair-biologische-chemische (NBC) aanslagen.

Eindejaarsmarge 2005

De eindejaarsmarge 2005 zal in 2006 met name worden ingezet voor arbeidsvoorwaarden.

Intertemporele compensatie arbeidsvoorwaarden

Anticiperend op het arbeidsvoorwaardenonderhandelingsresultaat zal Defensie de komende jaren een overschot aan arbeidsvoorwaardenmiddelen hebben. Vanaf 2017 slaat dit om in tekorten, met name in verband met het overgangsregime voor functioneel leeftijdsontslag. Via een intertemporele schuif worden de overschotten ingezet om de tekorten in latere jaren te compenseren, zodat in alle jaren tot en met 2030 een sluitend beeld ontstaat.

Verhoging toelageregeling voorzieningen bij vredes- en humanitaire operaties (VVHO)

Het ministerie van Defensie is met de vakbonden overeengekomen dat de Regeling voorzieningen bij vredes- en humanitaire operaties (VVHO) wordt aangepast. De verhoging per dag en per militair wordt met 40,- verhoogd. Uitgaande van een gemiddelde uitzending van 1500 militairen gaat het jaarlijks om ongeveer 22 mln. Deze middelen worden structureel ten laste van de arbeidsvoorwaardengelden overgeheveld naar de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS).

Structurele oplossing operationele verliezen

Er wordt structureel rekening gehouden met mogelijke materieelverliezen die plaatsvinden bij operationele inzet. Dit geschiedt om de gereedstelling van de krijgsmacht op peil te houden. De hogere verkoopopbrengsten worden ingezet ter dekking. Voor de vervanging van twee in Afghanistan gecrashte Chinook-transporthelikopters (2 x 45 mln. = 90 mln.) worden

middelen beschikbaar gesteld waarbij tevens rekening is gehouden met de gedeerde verkoopopbrengst van een gecrashte Apache-gevechtshelikopter (15 mln.).

Verkoopopbrengsten materieel

Gezien de onderhandelingsresultaten en verschuivingen van geplande materieelverkoop wordt de raming verkoopopbrengsten voor 2006–2011 bijgesteld.

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

XIA VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	3 367,8	3 388,6	3 463,7	3 523,2	3 478,8
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Huurtoeslag	46,3	0,7	4,2	5,9	- 3,2
Ramingsbijstelling	- 18,0	- 18,0	- 18,0	- 18,0	- 18,0
Diversen	10,6	8,8	2,6	2,6	2,6
	38,9	- 8,5	- 11,2	- 9,5	- 18,6
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Afkoop specifieke uitkeringen	57,0	- 8,9	- 8,8	- 8,8	- 5,6
Co ₂ -reductieregeling	- 6,9	- 13,4	- 1,4	6,7	15,0
Eindejaarsmarge 2005	19,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Externe veiligheid	17,2	20,0	20,0	20,0	20,0
Huurtoeslag	32,2	13,7	13,0	12,2	11,9
Innovatieprogramma stedelijke vernieuwing (IPSV)	- 23,1	- 2,5	7,2	9,0	8,6
Raad van State	3,5	4,6	16,8	30,3	12,5
Startersleningen	40,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	41,4	10,7	25,5	23,9	24,8
	180,5	24,2	72,3	93,3	87,2
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Bijdrage uit FES t.b.v. BIRK (Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit)	103,1	32,0	57,8	8,7	9,2
Bijdrage uit FES t.b.v. NSP (Nieuwe Sleutelprojecten)	93,6	180,3	25,8	14,3	10,9
Bijdrage uit FES t.b.v. uitvoering luchtkwaliteit	34,8	76,4	40,2	16,7	20,9
Diversen	63,7	53,9	45,0	46,6	21,3
	295,2	342,6	168,8	86,3	62,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	514,7	358,3	229,7	170,1	130,9
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	3 882,5	3 746,9	3 693,3	3 693,4	3 609,6
Totaal Internationale samenwerking	39,4	55,3	65,4	68,6	69,8
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	3 921,9	3 802,2	3 758,8	3 762,0	3 679,5

XIA VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	411,1	511,9	623,4	646,4	691,4
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Huurtoeslag	- 23,2	10,7	9,9	3,0	- 0,7
Uitstel huurbeleid	- 165,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 185,5	10,7	9,9	3,0	- 0,7
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Huurtoeslag	1,0	5,0	2,0	- 18,0	- 15,0
Diversen	22,5	18,1	17,3	1,4	22,6
	23,5	23,1	19,3	- 0,6	7,6
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Bijdrage uit FES t.b.v. BIRK (Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit)	103,1	32,0	57,8	8,7	9,2
Bijdrage uit FES t.b.v. NSP (Nieuwe Sleutelprojecten)	93,6	180,3	25,8	14,3	10,9
Bijdrage uit FES t.b.v. uitvoering luchtkwaliteit	34,8	76,4	40,2	16,7	20,9
Diversen	47,3	40,9	34,5	31,3	2,3
	278,8	329,6	158,3	71,0	43,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	116,7	363,4	187,5	73,5	50,2
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	527,8	875,3	810,9	719,9	741,6
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	527,8	875,3	810,9	719,9	741,6

Huurtoeslag (uitgaven en ontvangsten)

De nieuwe ramingen voor de huurtoeslag zijn verwerkt. De hogere uitgaven zijn te verklaren door een hoger aantal huurtoeslagontvangers en door een hogere gemiddelde bijdrage. De lagere ontvangsten zijn mede het gevolg van een tegenvaller bij het Project Versnelde Inning. Lang uitstaande vorderingen blijken deels later en deels niet te kunnen worden geïnd.

Ramingsbijstelling

VROM levert voor 18 mln. aan ramingsbijstellingen en ombuigingsmaatregelen.

Afkoop specifieke uitkeringen

Een aantal specifieke uitkeringen zal worden afgekocht, conform het kabinetsstandpunt op het rapport van de Commissie Brinkman. Dit zal leiden tot minder uitgaven vanaf 2007.

CO₂-reductieregeling

De uitwerking en implementatie van de nieuwe CO₂-reductieregeling leidt tot een aanpassing van het kasritme van het beschikbare budget.

Eindejaarsmarge 2005

Conform de eindejaarsmargesystematiek, wordt ruim 19 mln. aan de VROM-begroting toegevoegd voor 2006.

Externe veiligheid

Aan de VROM-begroting zijn middelen toegevoegd bedoeld voor de versterking van de uitvoering en handhaving van extern veiligheidsbeleid op decentraal niveau. Provincies en gemeenten moeten risicosituaties in kaart brengen, gevaarlijke situaties saneren en in hun ruimtelijke plannen

rekening houden met veiligheidsaspecten. Met deze middelen worden projecten waarin gemeenten en provincies samenwerken en kennis en ervaring uitwisselen, gefinancierd.

Huurtoeslag

De uitvoering van de huurtoeslag is overgedragen naar de Belastingdienst. De nasleep van vorige uitvoeringsjaren brengt uitgaven met zich mee, waarvoor geen budget meer op de VROM-begroting aanwezig was. Voorts brengt het repareren van de inkomenseffecten van de afschaffing van de correctie op het verzamelinkomen in het kader van de AWIR meer uitgaven met zich dan vorig jaar was geraamd.

Innovatieprogramma stedelijke vernieuwing (IPSV)

Op basis van een inventarisatie van de projectplanningen, wordt bij IPSV de fasering van de uitgavenraming 2006–2010 aangepast.

Raad van State

Het gebouw van de Raad van State wordt gerenoveerd. Er worden middelen beschikbaar gesteld voor modernisering van het huidige gebouw. Tevens wordt de capaciteit van het gebouw uitgebreid en wordt de beveiliging verbeterd.

Startersleningen

Er zal een eenmalige Rijksbijdrage worden gestort in het fonds Stimulering Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn), op voorwaarde dat aan bepaalde verantwoordingseisen zal worden voldaan.

Bijdrage uit FES t.b.v. BIRK (Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit)

Deze reeks is het saldo van in totaal 34 BIRK-projecten waarvoor budget aan de VROM-begroting is toegevoegd. De grootste projecten zijn: Nationale Landschappen, Spoorzone Dordrecht, Spoorzone Delft, Spoorzone Haarlem en Leeuwarden Nieuw Zaailand.

Bijdrage uit FES t.b.v. NSP (nieuwe sleutelprojecten)

Uit het Fonds Economische Structuurversterking (FES) is budget aan de VROM begroting toegevoegd voor een aantal nieuwe sleutelprojecten (NSP). NSP is de verzamelnaam voor een aantal projecten rond locaties rond de Hogesnelheidslijn. Nu is onder andere budget beschikbaar gesteld voor de projecten Den Haag, Amsterdam, Utrecht en Rotterdam.

Bijdrage uit FES t.b.v. uitvoering luchtkwaliteit

Ten behoeve van maatregelen ter verbetering van de (lokale) luchtkwaliteit worden er middelen vanuit het FES aan de VROM-begroting toegevoegd.

Technische mutaties/diversen

De diversenpost bevat voornamelijk bijdragen uit het FES voor BSIK-projecten. BSIK staat voor Besluit Subsidies Investerings in de Kennisinfrastructuur. Voorbeelden van projecten waarvoor nu budget uit het FES beschikbaar wordt gesteld zijn klimaat voor Ruimte, Geo-informatie, Habitatforum en het kennisnetwerk.

Uitstel huurbeleid

Als gevolg van uitstel van de modernisering van het huurbeleid, dalen de additionele huuropbrengsten voor de verhuurders. Daarom wordt de voorgenomen heffing op de verhuurders voor 2006 verlaagd.

Verkeer en Waterstaat

XII VERKEER EN WATERSTAAT: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	7 082,2	6 980,8	6 970,8	7 085,1	7 282,1
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Dekking moties algemene politieke beschouwingen	- 21,1	- 4,1	- 4,0	- 4,0	- 4,1
Fes-brug t.b.v. nadeelcompensatie kokkelvisserij Waddenzee	- 72,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Intertemporele verschuiving	- 456,1	114,0	114,6	292,7	132,2
Diversen	24,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Technische mutaties	- 525,2	109,9	110,6	288,7	128,1
Rijksbegroting in enge zin					
Loonbijstelling tranche 2006	33,8	30,4	30,8	31,3	32,4
Prijsbijstelling tranche 2006	61,4	63,3	62,0	62,4	64,4
Diversen	- 2,7	0,0	0,0	5,0	5,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	92,5	93,7	92,8	98,7	101,8
	- 432,7	203,6	203,4	387,3	230,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	6 649,5	7 184,4	7 174,2	7 472,4	7 512,1
Totaal Internationale samenwerking	16,7	15,2	15,2	15,2	14,4
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	6 666,2	7 199,6	7 189,4	7 487,6	7 526,5

XII VERKEER EN WATERSTAAT: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	106,7	104,2	106,3	104,8	81,2
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	1,0	0,1	0,0	0,0	0,0
	1,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	1,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	107,7	104,3	106,3	104,8	81,2
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	107,7	104,3	106,3	104,8	81,2

Dekking Moties Algemene Politieke Beschouwingen

De dekking van de diverse moties bij de Algemene Politieke Beschouwingen is deels (17 mln. in 2006) bij de bijdrage aan het Infrastructuurfonds gevonden.

FES-brug t.b.v. na deelcompensatie kokkelvisserij Waddenzee

De nadeelcompensatie in verband met de beëindiging van de mechanische kokkelvisserij in de Waddenzee wordt ten laste van het Waddenfonds gebracht. Het Waddenfonds zal worden gevoed uit het FES. Nu het Waddenfonds nog niet operationeel is, wordt een gedeelte van het voor nadeelcompensatie benodigde budget via de FES-brug aan de LNV-begroting toegevoegd.

Intertemporele verschuiving

Door het aanpassen van de planning en het kasritme binnen het Infrastructuurfonds zijn er lagere uitgaven in 2006, 2011 en 2014 en hogere uitgaven in de jaren 2007 t/m 2010, 2012 en 2013. Deze aanpassing wordt gecompenseerd door de bijdrage aan het Infrastructuurfonds vanuit de begroting van Verkeer en Waterstaat te verlagen c.q. te verhogen.

Economische Zaken

XIII ECONOMISCHE ZAKEN: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	1 488,3	1 543,7	1 491,8	1 521,0	1 423,5
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Innovatiesubsidie samenwerkingsprojecten	- 16,7	0,0	0,0	16,7	0,0
Diversen	- 23,5	- 8,5	- 15,7	- 9,2	- 9,6
	- 40,2	- 8,5	- 15,7	7,5	- 9,6
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Afschaffen afnemerstarieven MEP	375,0	375,0	375,0	375,0	375,0
Rijksbijdrage MEP overheveling van AP	131,3	58,1	106,8	174,1	160,1
Ruimtevaart	35,3	- 4,6	27,0	7,3	20,0
Vpb-taakstelling	17,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	42,1	11,8	17,3	17,6	14,2
	601,5	440,3	526,1	574,0	569,3
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Rijksbijdrage MEP overheveling FES	2,7	35,9	73,2	100,9	165,9
Diversen	36,0	36,4	33,5	28,2	31,3
Niet tot een ijklijn behorend					
Diversen	13,2	10,6	8,0	3,1	0,4
	51,9	82,9	114,7	132,2	197,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	613,1	514,7	625,2	713,8	757,2
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	2 101,4	2 058,4	2 116,9	2 234,8	2 180,7
Totaal Internationale samenwerking	156,9	147,7	156,0	146,5	150,5
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	2 258,4	2 206,0	2 272,9	2 381,3	2 331,2

XIII ECONOMISCHE ZAKEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	4 137,6	3 402,6	2 464,7	2 181,2	2 141,1
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Boeteraming OPTA	17,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overgangswet electriciteitssector	35,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Terugontvangsten uit het noorden	19,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2
	70,8	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Schikking common area baten	56,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	14,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	70,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Rijksbijdrage MEP overheveling fes	2,7	35,9	73,2	100,9	165,9
Diversen	9,6	9,5	9,2	5,8	8,0
Niet tot een ijklijn behorend					
Aanpassing raming aardgasbaten	635,0	1 761,0	1 580,8	389,8	42,2
Diversen	0,0	0,0	0,0	0,4	1,3
	647,3	1 806,4	1 663,2	496,9	217,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	788,9	1 806,2	1 663,0	496,7	217,2
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	4 926,5	5 208,8	4 127,6	2 677,9	2 358,4
Totaal Internationale samenwerking	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	4 928,3	5 210,6	4 129,4	2 679,7	2 360,2

Innovatiesubsidie samenwerkingsprojecten (IS)

Volgens de eerste gegevens uit 2006 zal het programma innovatiesubsidie samenwerkingsprojecten lagere kasuitgaven vereisen. Dit komt doordat het aantal en de omvang van de declaraties in 2006 naar verwachting lager zullen uitvallen dan oorspronkelijk geraamd was. Deze subsidie-regeling heeft als doelstelling de samenwerking tussen het bedrijfsleven en de publieke kennisinstellingen te stimuleren.

Mee- en tegenvallers/diversen

Dit betreft mutaties in het kader van doelmatige en duurzame energiehuishouding. Het aantal en de omvang van de declaraties voor projecten voor het verbeteren van energie-efficiënte en duurzame energie zullen op basis van nieuwe inzichten in 2006 lager uitvallen dan oorspronkelijk geraamd was. Tevens is er een structurele meevaller geboekt in het kader van de Overgangswet Elektriciteitssector (OEPS).

Afschaffen afnemerstarieven MEP

Het afnemerstarief voor de MEP (Wet Milieukwaliteit Elektriciteitsproductie) zal per 1 januari 2007 worden afgeschaft. Dit zal 375 mln. op jaarbasis kosten. Vooruitlopend hierop zal reeds in 2006 een tegemoetkoming worden gegeven. Dit betekent een gunstig effect van 52 euro per aansluiting. Deze zal op een zichtbare wijze worden uitgekeerd.

Rijksbijdrage MEP overheveling van aanvullende post (AP)/FES

Om een verhoging van het afnemerstarief te voorkomen zijn bij de Miljoenennota 2006 tot en met 2013 bedragen vrijgemaakt voor de dekking van de extra MEP-uitgaven. Deze waren tijdelijk op de aanvullende post (AP) geplaatst. Naast deze middelen waren er ook middelen in het FES gereserveerd. Het totaal van deze middelen komen – na een ramingsbijstelling – ter beschikking van de begroting van EZ. Tezamen met de middelen die beschikbaar worden gesteld voor de afschaffing van het afnemerstarief is een budget beschikbaar, waarmee een geleidelijke groei naar de doelstelling van 9 procent duurzame elektriciteit in 2010 mogelijk blijft en er recht wordt gedaan aan een kosteneffectieve toepassing van de regeling.

Ruimtevaart

In het verleden heeft EZ zich gecommitteerd aan projecten van het Europees Ruimtevaart Agentschap (ESA). Op verzoek van de ESA zal EZ de uitvoering van een aantal van deze projecten versnellen. Tevens gaat EZ zich committeren aan nieuwe ruimtevaartprojecten. Hiervoor zijn extra middelen beschikbaar gesteld. Deze programma's zullen het Nederlandse bedrijfsleven nieuwe opdrachten opleveren.

Vpb-taakstelling

Een deel van de taakstelling op ondernemerssubsidies uit 2004 moet dit jaar nog worden ingevuld. Deze taakstelling diende ter gedeeltelijke dekking van de verlaging van het vpb-tarief. Een gedeelte van de terugontvangsten uit het noorden zal hiervoor worden aangewend.

Beleidsmatige mutaties/diversen

Dit betreft onder andere het versnellen van projecten in het kader van het Grote Steden Beleid, de terugbetaling van ontvangsten aan een radiostation in het kader van Zero Base verdeling en extra uitgaven in het kader van internationale afspraken, zoals de oprichting van een Consumentenautoriteit en implementatie van statistische regelgeving.

Boeteraming OPTA

Door vorig jaar opgelegde boetes van in totaal 17 mln. zal er een meevalter zijn bij de ontvangsten van de OPTA-boetes.

Overgangswet Elektriciteitssector (OEPS)

De OEPS regelt tegemoetkomingen in de kosten van de stadsverwarmingsprojecten. In 2006 worden de voorschotten afgerekend welke in de jaren 2001 t/m 2004 zijn verstrekt. Dit levert een incidentele meevaller op van 35 mln.

Terugontvangsten uit het Noorden

Dit betreft een terugontvangst van middelen met betrekking tot oude regelingen voor het Noorden, deze regelingen zijn het Integraal Structuurplan Noorden des lands (ISP) en IPR (investeringspremie). Deze zouden naar verwachting in 2005 ontvangen worden, maar zullen pas dit jaar ontvangen worden.

Schikking Common Area batens

Er is met Shell en ExxonMobil een akkoord bereikt over de MOR (meeropbrengstregeling) Common Area. Het akkoord houdt in dat de olies nog extra middelen betalen, waarmee alle geschillen inzake de MOR Common Area arbitrage beëindigd worden. De Nederlandse Aardolie Maatschappij zal 56,8 mln. betalen aan de Staat.

Aanpassing raming aardgasbaten

Dit betreft de bijstelling van de aardgasbaten naar aanleiding het CEP. Deze aanpassing wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere verwachte olieprijsen.

Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

XIV LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	2 109,4	2 139,8	2 114,8	2 112,0	2 092,5
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Correctie extrapolatie 2010	0,0	0,0	0,0	0,0	17,0
Dierziekten	32,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eindejaarsmarge 2005	- 14,3	0,0	0,0	0,0	0,0
EU-verplichtingen (Nitratrichtlijn)	12,0	10,0	8,0	6,0	0,0
Nadeelcompensatie kokkelvisserij Waddenzee	103,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Ramingsbijstelling	- 20,0	- 20,0	- 20,0	- 20,0	- 20,0
Versnelde inrichting Groene Hart (Nota van Wijziging)	12,0	18,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	- 7,4	- 2,4	0,6	0,6	0,6
	117,8	5,6	- 11,4	- 13,4	- 2,4
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Loonbijstelling tranche 2006	24,7	21,0	20,7	21,0	21,1
Prijsbijstelling tranche 2006	14,0	14,0	14,0	13,8	13,6
Sanering kottervisserij	13,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	5,1	- 6,4	- 2,5	- 12,0	- 13,7
	57,1	28,6	32,2	22,8	21,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	174,9	34,1	20,8	9,5	18,6
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	2 284,3	2 173,9	2 135,7	2 121,4	2 111,2
Totaal Internationale samenwerking	27,2	29,2	26,2	26,2	26,2
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	2 311,5	2 203,1	2 161,9	2 147,6	2 137,4

XIV LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	478,0	403,2	393,5	391,9	392,3
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Afrekening EU-ontvangsten vogelpest 2003	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Technische mutaties	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rijksbegroting in enge zin					
Sanering kottervisserij	13,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	10,1	- 1,3	- 1,4	- 1,6	- 1,6
	23,4	- 1,3	- 1,4	- 1,6	- 1,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	30,4	- 1,3	- 1,4	- 1,6	- 1,6
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	508,4	401,9	392,1	390,3	390,7
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	508,4	401,9	392,1	390,3	390,7

Correctie extrapolatie 2010

Het reconstructiebudget is vorig jaar abusievelijk 17 mln. te laag geëxtrapoleerd. Om dat te corrigeren wordt bij Voorjaarsnota het reconstructiebudget voor 2010 opwaarts bijgesteld.

Dierziekten

Ten behoeve van destructie en preventieve maatregelen als vaccinatie in het kader van wering en bestrijding van dierziekten, wordt 32 mln. aan de LNV-begroting toegevoegd. Onderzocht zal worden of het mogelijk is om deze uitgaven via het Diergezondheidsfonds (DGF) te laten lopen.

Eindejaarsmarge 2005

De (negatieve) eindejaarsmarge 2005 wordt bij Voorjaarsnota ten laste van de LNV-begroting gebracht. De invulling hiervan is nog niet bekend.

EU-verplichtingen (Nitraatrichtlijn)

Nederland heeft eind 2005 van de Europese Commissie een derogatiebeschikking ontvangen voor de Nitraatrichtlijn. Voor onder meer onderzoeks- en monitoringsverplichtingen die uit deze derogatie voortvloeien, worden voor de periode 2006–2009 middelen aan de LNV-begroting toegevoegd.

Nadeelcompensatie kokkelvisserij Waddenzee

Om schade aan het Waddemilieu te voorkomen, is besloten om geen vergunningen meer te verlenen voor de mechanische kokkelvisserij. Een deel van de compensatie voor de kokkelvissers voor het beëindigen van deze vergunningen is al in 2005 betaald; het resterende bedrag zal dit jaar worden uitgekeerd.

Ramingsbijstelling

In relatie tot een aantal intensiveringen, waarvan een deel in de ontwerp-begroting 2007 wordt verwerkt, is besloten tot een structurele ramingsbijstelling op de LNV-begroting van 20 mln.

Versnelde inrichting Groene Hart (Nota van Wijziging)

Naar aanleiding van een Tweede-Kamer motie die is ingediend bij de Algemene Politieke Beschouwingen, is er voor de versnelde inrichting van het Groene Hart als Nationaal Landschap in 2006 en 2007 in totaal 30 mln. aan de LNV-begroting toegevoegd.

Sanering kottervisserij

Voor het uit de vaart nemen van kotters in verband met de sanering van de Noordzee-kottervloot, wordt in 2006 13,3 mln. vanuit het Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Visserij (O&S-fonds Vis) aan de LNV-begroting toegevoegd.

Afrekening EU-ontvangsten vogelpest 2003

Door vertragingen in de behandeling kon een deel van de bij de EU ingediende declaraties voor de vogelpest van 2003 niet meer in 2005 worden verwerkt. Verwacht wordt dat deze ontvangsten in 2006 zullen binnenkomen.

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

XV SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	24 366,6	24 549,2	24 694,8	24 834,4	25 008,9
Mee- en tegenvallers					
Sociale zekerheid					
IOAW-volume	- 34,2	- 63,6	- 76,7	- 83,2	- 89,3
Ramingsbijstelling kinderopvang	28,1	31,2	0,0	4,5	9,8
Wajong-volume	41,5	68,0	92,4	108,8	136,1
Wet werk en bijstand (Wwb) prijs	48,5	37,4	28,2	25,5	24,0
Wet werk en bijstand (Wwb) volume	- 211,9	- 405,0	- 572,3	- 642,1	- 649,2
Diversen	13,7	12,0	6,0	2,7	11,1
	- 114,3	- 320,0	- 522,4	- 583,8	- 557,5
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sociale zekerheid					
Amendement schuldhelpverlening	25,0	25,0	23,0	19,0	0,0
Amendement Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Eindejaarsmarge	156,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Eindejaarsmarge: vrijval	- 111,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Motie Van Aartsen/Bos	- 35,0	- 12,0	- 2,0	8,0	18,0
Uitstel Wet kinderalimentatie	40,0	80,0	0,0	0,0	0,0
Uitvoeringskosten CWI	21,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Verbetering uitvoering richting burger	23,2	6,9	- 4,2	- 5,0	- 5,0
Diversen	- 7,0	13,5	4,6	2,9	2,2
	134,2	128,4	36,4	39,9	30,2
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	5,3	6,8	6,0	6,1	6,1
Sociale zekerheid					
Loonbijstelling tranche 2006	74,8	63,5	63,9	64,7	64,7
Naar OCW tussenschoolse opvang	- 30,0	- 30,0	- 30,0	- 30,0	- 30,0
Diversen	29,0	26,4	26,9	26,8	26,8
Niet tot een ijklijn behorend					
Rijksbijdrage ouderdomsfonds	1 732,5	1 368,6	1 368,6	1 368,6	1 368,6
Diversen	10,1	23,6	24,1	24,1	24,1
	1 821,7	1 458,9	1 459,5	1 460,3	1 460,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	1 841,6	1 267,2	973,4	916,2	933,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	26 208,2	25 816,3	25 668,3	25 750,6	25 941,9
Totaal Internationale samenwerking	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	26 208,9	25 817,0	25 669,0	25 751,3	25 942,6

XV SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	596,1	465,0	465,0	445,1	445,1
Mee- en tegenvallers					
Sociale zekerheid					
Anticumulatiebaten	43,6	16,0	16,0	15,9	15,9
Terugontvangsten IOAW	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Terugontvangsten Wet Inschakeling Werkzoekenden (WIW)	44,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	112,6	16,0	16,0	15,9	15,9
Beleidsmatige mutaties					
Sociale zekerheid					
Diversen	10,5	- 1,5	- 1,5	- 1,5	- 1,5
	10,5	- 1,5	- 1,5	- 1,5	- 1,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	123,1	14,5	14,5	14,4	14,4
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	719,2	479,5	479,5	459,5	459,5
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	719,2	479,5	479,5	459,5	459,5

IOAW-volume (Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers)

Op basis van uitvoeringsinformatie over 2005 is de IOAW raming aangepast.

Ramingsbijstelling kinderopvang

Op basis van de meest recente uitvoeringsinformatie en een verbeterde ramingsystematiek voor de Wet Kinderopvang zijn de uitgaven bijgesteld.

Wajong-volume

Diverse factoren, waaronder een toename van het aantal 18-jarigen, leiden tot een toenemende instroom in de Wajong. Daarnaast wordt in 2005 en 2006 het merendeel van de Wajong-populatie herkeurd. Dit heeft geleid tot een hogere uitstroom in 2005 en zal naar verwachting leiden tot een hogere uitstroom in 2006. Omdat de hogere uitstroom de toegenomen instroom naar verwachting niet zal compenseren, neemt het aantal uitkeringen per saldo toe.

Wet werk en bijstand (Wwb) prijs en volume

Het volume van de WWB in 2006 en 2007 is op basis van het CEP neerwaarts bijgesteld. Deze mutaties hebben een meerjarige doorwerking. Uit voorlopige uitvoeringsgegevens van gemeenten over 2005 blijkt dat de gemiddelde prijs van een WWB-uitkering hoger is uitgevallen dan geraamd. Deze hogere gemiddelde uitkering werkt structureel door.

Amendement schuldhulpverlening

Bij de begrotingsbehandeling SZW is het amendement Noorman-Den Uyl aangenomen, dat voorziet in een toevoeging van 25 mln. aan de begroting 2006 voor schuldhulpverlening door gemeenten. Het kabinet trekt ook voor 2007–2009 geld uit voor schuldhulpverlening. Het kabinet zal onder meer de uitkomsten van de bestuurlijke conferentie op 26 juni 2006 met gemeenten en betrokken partijen laten meewegen in de uiteindelijke vormgeving van de maatregelen. Naast de Wet financiële dienstverlening neemt het kabinet aanvullende maatregelen ter verdere voorkoming van problematische schulden. Hieronder valt het vergroten van de financiële kennis en vaardigheden van mensen, het geven van voorlichting en het ondersteunen van de uitbreiding van de schuldenregistratie.

Amendement Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)

Het amendement-Verburg voorziet in het toevoegen van 35 mln. aan de begroting 2006 voor WSW (sociale werkplaatsen) ter compensatie van de afbouw SPAK/VLW (loonkostensubsidies). 20 mln. daarvan wordt gedekt uit eerder toegevoegde middelen voor het moderniseringstraject WSW. Het kabinet trekt structureel geld uit voor de WSW.

Eindejaarsmarge

Het deel van de eindejaarsmarge dat niet nodig is voor eindejaarsmargeproblematiek, is ingezet ter dekking van intensiveringen en tegenvallers.

Motie Van Aartsen/Bos

In de Begroting 2006 was 35 mln. in 2006 en vanaf 2007 27 mln. gereserveerd voor hogere uitgaven voor de Wet Kinderopvang. De mutatie betreft de aanpassing van deze reeks tot een geleidelijk ingroeipad naar een hoger structureel gebruik.

Uitstel wet kinderalimentatie

Door vertraging in de invoering van de Wet herziening kinderalimentatiestelsel zullen geraamde besparingen later optreden dan verwacht.

Uitvoeringskosten CWI

Om er voor te zorgen dat het CWI de bemiddelingsfunctie in 2006 op een kwalitatief hoogwaardig niveau kan uitoefenen, wordt het budget in 2006 met 21,7 mln. verhoogd. Deze verhoging wordt voor 10 mln. gedekt uit hogere terugontvangsten bij het CWI uit 2005.

Verbetering uitvoering richting burger

Deze post omvat intensiveringen ten behoeve van de invoering en bevordering van het project elektronische overheid, samenwerking in de SUWI keten en het digitale klantendossier. Hierdoor wordt de klantgerichtheid vergroot. Door vergroting van de efficiency wordt vanaf 2008 een besparing gerealiseerd.

Naar OCW tussenschoolse opvang

Voor tussenschoolse opvang worden middelen overgeboekt naar de begroting van OCW.

Rijksbijdrage ouderdomsfonds

In 2005 heeft er een herziening van de verdeelsleutel belastingen/premies volksverzekeringen plaatsgevonden. Dit leidt tot een structureel hogere rijksbijdrage.

Anticumulatiebaten

Naar aanleiding van rechtmatigheidsonderzoek over 2003 en 2004 kan er een hoger bedrag aan anticumulatiebaten worden verwacht in de komende jaren.

Terugontvangsten IOAW (Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers)

Voor de financiering van de IOAW geldt een systematiek van bevoorschotting. De terugontvangsten IOAW houden verband met de volumedaling die in 2005 is opgetreden.

Terugontvangsten Wet Inschakeling Werkzoekenden (WIW)

Op basis van de vaststelling van de uitgaven van 2003 voor de WIW, worden in 2006 bedragen teruggevorderd tot 44 miljoen.

Volksgezondheid, Welzijn en Sport

XVI VOLKSGEZONDHEID, WELZIEN EN SPORT: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	12 653,3	13 299,9	13 701,8	14 087,2	14 200,6
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Bijstelling raming oorlogsgetroffenen	4,3	8,4	12,5	14,6	15,9
Elektronisch kinddossier jeugdgezondheidszorg	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Invoeringskosten WMO voor gemeentefonds	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jeugdpreventie	7,5	15,0	15,0	15,0	15,0
Moties APB	30,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Ramingsbijstelling	- 25,0	- 25,0	- 25,0	- 25,0	- 25,0
Wachlijsten jeugdzorg en jeugd-GGZ	67,0	92,0	44,0	40,0	40,0
Diversen	63,0	25,3	13,9	12,5	6,5
	201,8	125,7	70,4	67,1	62,4
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Investerings ICT	7,8	24,4	42,0	42,0	42,0
Diversen	63,6	46,1	44,3	38,7	33,3
Niet tot een ijklijn behorend					
Diversen	17,3	0,1	0,1	0,1	0,1
	88,7	70,6	86,4	80,8	75,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	290,6	196,3	156,9	148,0	137,8
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	12 943,9	13 496,1	13 858,7	14 235,2	14 338,4
Totaal Internationale samenwerking	7,5	12,0	12,0	12,0	9,3
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	12 951,3	13 508,1	13 870,7	14 247,1	14 347,7

XVI VOLKSGEZONDHEID, WELZIEN EN SPORT: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	13,0	8,6	8,7	3,3	0,6
	13,0	8,6	8,7	3,3	0,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	13,0	8,6	8,7	3,3	0,6
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	34,6	30,2	30,3	24,8	22,2
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	34,6	30,2	30,3	24,8	22,2

Bijstelling raming oorlogsgetroffenen

Meer mensen die recht (kunnen) hebben op uitkeringen volgens de wetten en regelingen voor oorlogsgetroffenen, maar die nooit hebben aangevraagd, zullen gericht worden benaderd om alsnog de uitkering aan te vragen. Daarnaast is sprake van toenemend gebruik van ondersteunende voorzieningen.

Elektronisch kinddossier jeugdgezondheidszorg

In 2005 is 25 mln. voor het Elektronisch kinddossier niet tot besteding gekomen. Dit wordt bovenop de eindejaarsmarge toegevoegd aan de begroting voor 2006.

Invoeringskosten WMO voor gemeentefonds

De invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning is uitgesteld van 1 juli 2006 naar 1 januari 2007. Voor het langere invoeringstraject stelt het Rijk 30 mln. in 2006 extra beschikbaar aan gemeenten.

Jeugdpreventie

Er zijn extra middelen uitgetrokken voor vroegsignalering en opvoedondersteuning van risicogezinnen, Daarnaast worden middelen uitgetrokken voor het Centrum Gezond Leven. Dit centrum richt zich op het ondersteunen van preventieprogramma's op onder meer de terreinen overgewicht, roken en alcoholmisbruik door jongeren.

Moties APB

Tijdens de Algemeen Politieke Beschouwingen zijn drie moties aangenomen: de motie Verhagen van 10 mln. voor 2006 voor sportaccommodaties rond scholen en buurten, de motie Van Aartsen van 10 mln. voor 2006 voor topsportfaciliteiten en de motie Verhagen van 10 mln. tot en met 2010 voor preventief jeugdbeleid.

Ramingsbijstelling

Op de begroting van VWS wordt, naar aanleiding van onderuitputting die zich de afgelopen jaren voordeed, een ramingsbijstelling verwerkt.

Wachlijsten jeugdzorg en jeugd-GGZ

Er is sprake van een stijging van de wachtlijsten in de jeugdzorg en de jeugd-GGZ. Onder de randvoorwaarde van harde prestatieafspraken met provincies worden extra middelen beschikbaar gesteld. Met deze middelen kunnen de wachtlijsten jeugdzorg ultimo 2006 (inclusief doorwerking naar 2007) worden opgelost en kan de structurele groei in de vraag vanaf 2007 worden opgevangen. Daarnaast wordt een impuls gegeven aan het oplossen van de wachtlijsten in de jeugd-GGZ.

Beleidsmatige mutaties/diversen

De diversenpost bestaat uit diverse kleinere mutaties, waaronder middelen voor communicatie over de Zorgverzekeringswet en Wet op de Zorgtoeslag (7,7 mln. in 2006) en voor het voorkomen van infectieziekten (10,7 mln. structureel). Tevens is voor ontwikkeling van DBC's in de GGZ 6,8 mln. uit de eindejaarsmarge aangewend.

Investerings ICT

Er worden middelen overgeheveld vanuit de premie ter bevordering van ICT in de zorg (invoering Elektronisch Medicatie Dossier en Waarneem Dossier Huisartsen (EMD/WDH) en de activiteiten van VWS in het kader van het Programma Administratieve Lasten).

Technische mutaties/diversen

De diversenpost bestaat uit een aantal verschillende mutaties, waarvan een groot deel gevormd wordt door de jaarlijkse loon- en prijsbijstelling (34,7 mln. in 2006), door een FES-mutatie voor ICES/KIS-projecten, gericht op innovatief onderzoek in de cure-sector (11,2 mln. in 2006 en aflopend naar 0,6 mln. in 2010) en door extra geld dat afkomstig is van Justitie voor optimalisering Jeugdzorg (7,2 mln.).

Sociale Zekerheid

SOCIALE ZEKERHEID: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	58 575,2	58 591,2	59 302,0	60 242,9	61 293,7
Mee- en tegenvallers					
Sociale zekerheid					
loaw-volume	- 34,2	- 63,6	- 76,7	- 83,2	- 89,3
Loon/prijs ontwikkeling	28,8	25,3	18,1	22,1	25,4
Nominale ontwikkeling	- 0,4	- 19,7	- 31,9	- 43,6	- 58,2
Ramingsbijstelling kinderopvang	28,1	31,2	0,0	4,5	9,8
Rea-volume	23,0	29,0	35,0	23,0	23,0
Ufo-volume	- 57,9	- 54,5	- 34,5	- 18,6	- 2,2
Vangnet zw-volume	32,7	32,8	32,9	33,1	33,5
Wajong-volume	41,5	68,0	92,4	108,8	136,1
Wao-volume	- 27,0	17,0	30,0	- 6,0	- 104,0
Wazo-volume	- 43,0	- 43,0	- 43,0	- 43,0	- 43,0
Wka	51,1	135,2	228,4	236,3	249,9
Ww overig	- 51,9	- 51,9	- 51,9	- 51,9	- 51,9
Ww reïntegratie	71,0	71,0	71,0	71,0	71,0
Ww-volume	- 119,6	- 410,9	- 244,4	- 176,5	- 148,4
Wwb-prijs	48,5	37,4	28,2	25,5	24,0
Wwb-volume	- 211,9	- 405,0	- 572,3	- 642,1	- 649,2
Diversen	14,1	4,5	- 2,7	- 5,3	2,3
	- 217,2	- 608,6	- 535,3	- 562,2	- 591
Beleidsmatige mutaties					
Sociale zekerheid					
Amendement schuldhulpverlening	25,0	25,0	23,0	19,0	0,0
Eindejaarsmarge	156,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Eindejaarsmarge: vrijval	- 111,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Motie Van Aartsen/Bos	- 35,0	- 12,0	- 2,0	8,0	18,0
Ramingstechnische in=uit	- 156,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Sociale verzekeringsbank 2010	4,0	21,3	16,1	- 4,1	- 28,0
Tegenboeking autokostenfictie	- 10,0	- 18,0	- 26,0	- 34,0	- 42,0
Uitstel wet kinderalimentatie	40,0	80,0	0,0	0,0	0,0
Uitvoeringskosten uww	149,7	142,4	53,9	64,0	72,0
Verbetering uitvoering richting burger	28,9	5,4	- 9,2	- 10,0	- 10,0
Verhoging vrijwilligersvergoeding	20,0	40,0	40,0	40,0	40,0
Diversen	46,9	35,6	17,8	11,7	6,6
	158,0	319,7	113,6	94,6	56,6
Technische mutaties					
Sociale zekerheid					
Brutering	- 1,8	26,7	86,4	146,9	212,0
Diversen	- 29,2	- 31,3	- 30,3	- 30,3	- 30,3
	- 31,0	- 4,6	56,1	116,6	181,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	- 90,1	- 293,5	- 365,5	- 351,0	- 352,6
Stand Voorjaarsnota 2006	58 485,1	58 297,8	58 936,6	59 892,0	60 941,1

SOCIALE ZEKERHEID: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Stand Miljoenennota 2006	1 233,1	1 133,9	1 139,6	1 130,6	1 135,4	
Mee- en tegenvallers						
Sociale zekerheid						
Anticumulatiebaten	43,6	16,0	16,0	15,9	15,9	
Terugontvangsten ioaw	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Terugontvangsten wiv	44,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ufo overig	- 105,0	- 105,0	- 105,0	- 105,0	- 105,0	
Ufo-volume	- 30,0	- 25,6	- 5,5	10,3	26,9	
Diversen	0,1	1,2	2,6	3,3	4,6	
Beleidsmatige mutaties	- 22,3	- 113,4	- 91,9	- 75,5	- 57,6	
Sociale zekerheid						
Diversen	10,5	- 1,5	- 1,5	- 1,5	- 1,5	
	10,5	- 1,5	- 1,5	- 1,5	- 1,5	
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	- 11,8	- 114,9	- 93,5	- 77	- 59,1	
Stand Voorjaarsnota 2006	1 221,2	1 019,0	1 046,1	1 053,6	1 076,4	

De begrotingsgefinancierde SZA-mutaties worden toegelicht bij de VT van H 15.

Loon/prijs ontwikkeling

De aanpassing van de uitgaven aan de loon en prijsontwikkeling naar aanleiding van het CEP is hoger dan eerder geraamd.

Nominale ontwikkeling

Omdat de uitkeringslasten in volumetermen dalen, neemt ook de daarbij behorende nominale component af.

Reïntegratie Arbeidsgehandicapten (REA) volume

Op basis van uitvoeringsgegevens is gebleken dat het aantal arbeidsgehandicapten dat gebruik maakt van de REA regeling is toegenomen. Hierdoor stijgen de uitgaven.

Uitvoeringsfonds overheid (UFO) volume

De lagere werkloosheid heeft gevolgen voor het uitvoeringsfonds van de overheid. Door het lagere volume worden de uitgaven neerwaarts bijgesteld.

Vangnet Ziekte Wet (ZW) volume

De uitgaven aan het vangnet Ziektewet zijn opwaarts bijgesteld op basis van uitvoeringsgegevens.

WAO volume

Aan deze mutatie liggen twee oorzaken ten de grondslag. Allereerst leidt de vertraging van de herbeoordelingsoperatie tot een verschuiving van de ingeboekte besparingen: in de eerste jaren leidt het tot hoger dan geraamde uitgaven in latere jaren tot extra besparingen. Daarnaast is op basis van het jaarverslag van het UWV het WAO volume structureel neerwaarts aangepast.

Wet Arbeid en Zorg (Wazo) volume

Het aantal zwangerschaps-bevallingsverlofuitkeringen is sneller gestegen dan verwacht. Hierdoor nemen de uitkeringslasten toe.

Wet Koppeling met Afwijkingsmogelijkheden (WKA)

Enkele uitkeringsregelingen (zoals AOW en WWB) zijn gekoppeld aan het minimumloon, dat weer gekoppeld is aan de contractloonstijging in de markt en bij de overheid. De door het CPB verwachte contractloonstijgingen ten opzichte van de MEV leiden via de koppeling tot hogere uitgaven.

WW overig

De overige lasten van de WW zijn aangepast aan administratieve gegevens van het UWV uit de Januarinota.

WW reïntegratiebudget

Op het WW reïntegratiebudget vindt een overschrijding plaats. Voor 2007 e.v. wordt door een gezamenlijke werkgroep (SZW en Financiën) een ramingsmodel ontwikkeld. Bezien zal worden in welke mate de geconstateerde overschrijding gemitigeerd kan worden. De uitkomsten worden in de begroting 2007 verwerkt. Bij het vaststellen van het reïntegratiebudget WW staat de kosteneffectiviteit van de reïntegratiemiddelen WW voorop.

WW-volume

Uit zowel de macro informatie van het CPB als de uitvoeringsinformatie van het UWV blijkt dat het WW volume afneemt.

Ramingstechnische in=uit

De in=uit taakstelling voor sector Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt is ingeboekt.

Sociale Verzekeringsbank 2010

Het vernieuwingsplan SVB Tien bevat een grondige herziening van de ICT-systemen en werkprocessen waardoor de SVB de gevalseerde behandelings sneller kan uitvoeren. Na een aantal jaren levert dit vernieuwingsplan een substantiële besparing op de uitvoeringskosten als gevolg van personele inkrimping en resulteert een per saldo doelmatigheidswinst.

Tegenboeking autokostenfictie

De auto van de zaak wordt vanaf 1 januari 2006 belast via de loonbelasting in plaats van de inkomstenbelasting. Bij de inkomstenbelasting liep deze heffing niet mee bij de grondslag premie werknemersverzekering. Eerder is verondersteld dat conform Walvis deze heffing via de loonbelasting mee zou lopen bij de grondslag werknemersverzekeringen. Hierdoor zouden de uitkeringslasten toenemen. In het belastingplan 2006 is besloten dat de heffing niet meeloopt in de grondslag werknemersverzekeringen, waardoor de geraamde stijging van de uitkeringslasten niet optreedt.

Uitvoeringskosten UWV

De uitvoeringskosten van het UWV zijn opwaarts bijgesteld. Deze opwaartse bijstelling komt onder andere door hogere uitgaven als gevolg van de vertraging van de herbeoordelingsoperatie WAO en de invoering van de WIA.

Verbetering uitvoering richting burger

Deze post omvat intensiveringen ten behoeve van de invoering en bevordering van het project elektronische overheid, samenwerking in de SUWI keten en het digitale klantendossier, waardoor de klantgerichtheid wordt vergroot. Door vergroting van de efficiency wordt vanaf 2008 een besparing gerealiseerd.

Verhoging vrijwilligersvergoeding

In het belastingplan 2005 is afgesproken dat de fiscaal vrijgestelde vrijwilligersvergoeding verhoogd wordt. Dit leidt tot hogere uitkeringslasten, omdat het vrijwilligerswerk toeneemt en de vergoeding niet wordt gekort op de uitkering.

Bruterling

Diverse uitkeringen zijn netto-netto gekoppeld aan het minimum loon, maar kennen een ander bruto-netto traject dan die van het minimumloon. Wijzigingen in het bruto-netto traject van het minimumloon leiden tot aanpassing van het netto minimumloon. De netto uitkeringen zijn hieraan gelijk maar door het andere bruto-nettotraject kan de bruto uitkering een afwijkende ontwikkeling vertonen dan die van het bruto minimumloon. Het effect hiervan op de uitkeringslasten wordt bruterlingseffect genoemd.

Uitvoeringsfonds overheid (UFO) overig

Dit betreft een correctie van een eerder verwachte stijging van de UFO inkomsten op basis van administratieve gegevens uit de Januarinota van het UWV.

Uitvoeringsfonds overheid (UFO) volume

De raming van het volume UFO is neerwaarts aangepast aan de hand van administratieve gegevens van het UWV in de januarinota. Hierbij is tevens de ramingsmethodiek verbeterd.

Budgettair Kader Zorg

ZORG: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	47 637,7	50 221,5	52 716,1	55 315,7	58 072,1
Mee- en tegenvallers					
Zorg					
Nominale bijstelling	- 63,4	- 113,5	- 114,2	- 123,6	- 131,2
Ombuigingsbijdrage 2003	65,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	2,3	- 0,3	- 0,3	- 0,3	- 0,3
	3,9	- 113,8	- 114,5	- 123,9	- 131,5
Beleidsmatige mutaties					
Zorg					
Convenant geneesmiddelenranche 2006	- 88,0	- 88,0	- 88,0	- 88,0	- 88,0
Experiment fysiotherapie	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0
Terugdraaien intertemporele compensatie AWBZ	34,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	3,5	10,5	10,0	10,0	10,0
	- 33,5	- 60,5	- 61,0	- 61,0	- 61,0
Technische mutaties					
Zorg					
Naar H16: investeringen ICT	- 7,8	- 24,4	- 42,0	- 42,0	- 42,0
Diversen	6,8	17,6	19,0	19,2	22,6
	- 1,0	- 6,8	- 23,0	- 22,8	- 19,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	- 30,6	- 181,1	- 198,5	- 207,7	- 211,9
Stand Voorjaarsnota 2006	47 607,1	50 040,3	52 517,6	55 108,0	57 860,2

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	3 856,9	3 885,7	3 949,9	4 056,4	4 164,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006	3 856,9	3 885,7	3 949,9	4 056,4	4 164,3

Nominale bijstelling

De raming van de loon- en prijsbijstelling is neerwaarts aangepast op basis van de meeste recente macro-economische inzichten in het Centraal Economisch Plan 2006 van het Centraal Planbureau (CPB).

Ombuigingsbijdrage 2003

Het College van Beroep voor het Bedrijfsleven (CBB) heeft eind 2005 uitspraak gedaan inzake het bezwaar, dat was aangetekend tegen de prijs- c.q. budgetkortingsmaatregelen die in 2003 (bij Hoofdlijnenakkoord) aan de zorgaanbieders zijn opgelegd. Deze uitspraak resulteert in een incidentele tegenvaller.

Convenant geneesmiddelen tranche 2006

Dit betreft de extra opbrengst van de verlenging van het geneesmiddelenconvenant.

Experiment fysiotherapie

Er is sprake van stijgende tarieven bij dit experiment met vrije tarieven. Een evaluatie van CTG-ZAio moet meer inzicht geven in de wijze, waarop de markt werkt in deze sector.

Terugdraaien intertemporele compensatie AWBZ

De intertemporele compensatie van AWBZ-middelen die bij Miljoenennota 2006 is toegepast, bleek later niet noodzakelijk te zijn. Deze is dan ook teruggedraaid.

Naar H16: Investerings ICT

Er worden middelen overgeheveld vanuit de premie ter bevordering van ICT in de zorg (invoering Elektronisch Medicatie Dossier en Waarneem Dossier Huisartsen (EMD/WDH) en de activiteiten van VWS in het kader van het Programma Administratieve Lasten).

Gemeentefonds

GEMEENTEFONDS: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	13 032,4	13 013,3	12 975,0	13 024,7	13 024,7
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Behoedzaamheidsreserve 2005	85,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Wijzigingen betalingsverloop 2005	28,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	114,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Bestuurlijke akkoord	- 75,0	- 240,0	- 240,0	- 240,0	- 240,0
Koopkrachtreparatie lage inkomens	35,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	6,4	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 33,6	- 240,0	- 240,0	- 240,0	- 240,0
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Nacalculatie accres 2005	- 122,9	- 122,9	- 122,9	- 122,9	- 122,9
Uitdeling accres tranche 2006	301,5	301,5	301,5	301,5	301,5
Diversen	4,6	2,6	3,0	3,0	3,0
	183,2	181,2	181,6	181,6	181,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	263,9	- 58,9	- 58,4	- 58,4	- 58,4
Stand Voorjaarsnota 2006	13 296,3	12 954,4	12 916,6	12 966,2	12 966,2

Behoedzaamheidsreserve 2005

Bij de nacalculatie van het accres van het uitkeringsjaar 2005 komt het definitieve accres 122,9 mln. lager uit dan geraamd bij VJN 2005. Dit verschil wordt in mindering gebracht op de behoedzaamheidsreserve. Van de 208,8 mln. komt 85,9 mln. tot uitkering aan de gemeenten.

Wijzigingen betalingsverloop 2005

Omdat de gegevens op basis waarvan het gemeentefonds wordt verdeeld in 2005 nog niet allemaal definitief waren, is de algemene uitkering in 2005 niet helemaal uitgeput. Deze middelen worden toegevoegd aan de algemene uitkering voor 2006.

Bestuurlijk akkoord

Rijk, gemeenten en provincies hebben op meerdere dossiers, die de financiën van gemeenten en provincies raken, een integraal akkoord gesloten. In het akkoord zijn onder andere afspraken gemaakt over een extra uitname uit het gemeentefonds op grond van de nacalculatie met betrekking tot het BTW-compensatiefonds. Deze correctie bedraagt 300 mln. structureel en daarenboven een incidentele nacalculatie over oude jaren, neerslaand in 2006 tot en met 2009. De vrijgekomen middelen worden deels ingezet voor extra uitgaven van gemeenten op het terrein van openbare orde en veiligheid (220 mln. jaarlijks voor 2007, 2008 en 2009). Daarnaast zijn afspraken gemaakt over extra geld voor leerlingenvervoer (15 mln.), voor het amendement De Pater – zodat ook personen die in een bedrijfspand wonen, kunnen profiteren van de afschaffing van de gebruikers-OZB (25 mln.) – en wordt de taakstelling om te bezuinigen op de uitvoeringskosten van de WOZ als besparingsverlies bij het Rijk verwerkt (20 mln.).

Koopkrachtreparatie lage inkomens

Er wordt 35 mln. toegevoegd aan het gemeentefonds om de koopkracht van lage inkomens te repareren. Deze middelen worden toegevoegd aan het budget bijzondere bijstand in het gemeentefonds.

Nacalculatie accres 2005

Het nagecalculeerd accres bedraagt 1,64 procent. Dit komt overeen met een bedrag van 198,5 mln. Ten tijde van de Voorjaarsnota 2005 werd op grond van de toen beschikbare gegevens een accres verwacht van 321,4 mln. Het negatieve verschil van 122,9 mln. is de omvang van de nacalculatie over het uitkeringsjaar 2005 en wordt verrekend met de behoedzaamheidsreserve 2005.

Uitdeling accres tranche 2006

Als gevolg van mutaties in de netto gecorrigeerde rijksuitgaven wordt het accres 2006 verrekend met het Gemeentefonds.

Provinciefonds

PROVINCIEFONDS: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	1 052,5	1 052,5	1 052,5	1 052,5	1 052,5
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Uitkering behoedzaamheidsreserve 2005	8,3	0,0	0,0	0,0	0,0
	8,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Accres: uitdeling tranche 2006	23,9	23,9	23,9	23,9	23,9
Diversen	- 5,2	- 5,2	- 5,2	- 5,2	- 5,2
	18,7	18,7	18,7	18,7	18,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	28,5	18,7	18,7	18,7	18,7
Stand Voorjaarsnota 2006	1 081,0	1 071,2	1 071,2	1 071,2	1 071,2

Uitkering behoedzaamheidsreserve 2005

Bij de nacalculatie van het accres van het uitkeringsjaar 2005 komt het definitieve accres voor de provincies 9,9 mln. lager uit dan geraamd bij VJN 2005. Dit verschil wordt in mindering gebracht op de behoedzaamheidsreserve. Hierdoor wordt van de 18,2 mln., 8,3 mln. daadwerkelijk uitgekeerd aan de provincies.

Accres: uitdeling tranche 2006

Als gevolg van mutaties in de netto gecorrigeerde rijksuitgaven wordt het accres 2006 verrekend met het Provinciefonds.

Infrastructuurfonds

INFRASTRUCTUURFONDS: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	6 352,5	6 645,3	6 545,0	6 631,1	6 812,7
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Intertemporele verschuiving	- 212,3	170,7	114,6	292,7	132,2
	- 212,3	170,7	114,6	292,7	132,2
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Zwakke schakels kust en dijken	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	7,7	4,3	0,2	0,1	- 0,1
	57,7	4,3	0,2	0,1	- 0,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	- 154,5	175,1	114,8	292,7	132,2
Stand Voorjaarsnota 2006	6 198,0	6 820,3	6 659,8	6 923,8	6 944,9

INFRASTRUCTUURFONDS: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	6 420,3	6 645,9	6 542,4	6 631,1	6 812,7
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Intertemporele verschuiving	- 452,5	114,0	114,6	292,7	132,2
	- 452,5	114,0	114,6	292,7	132,2
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Zwakke schakels kust en dijken	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	7,7	4,3	0,2	0,1	- 0,1
	57,7	4,3	0,2	0,1	- 0,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	- 394,8	118,3	114,8	292,7	132,2
Stand Voorjaarsnota 2006	6 025,5	6 764,2	6 657,2	6 923,8	6 944,9

Intertemporele verschuiving

Er zijn intertemporele aanpassingen in het Infrastructuurfonds vanwege onder andere de luchtkwaliteitproblematiek. De uitdeling van het Voordeelig saldo van het Infrastructuurfonds over 2005 is hierin verwerkt. De voornaamste verschuivingen vinden, zoals bij de begrotingsbehandeling 2006 aan de Kamer gemeld, plaats bij wegenprojecten zoals A1/A6/A9 Craag, A12 en een deel van de Zichtbaar, Slim en Meetbaar-projecten.

Zwakke schakels kust en dijken

Het betreft hier het amendement Snijder-Hazelhoff waarmee middelen uit het FES zijn ingezet voor het versterken van de zwakke schakels van de kust en het versterken van de dijken.

Fonds Economische Structuurversterking

FONDS ECONOMISCHE STRUCTUURVERSTERKING: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	2 482,4	2 882,0	2 471,9	2 600,6	3 578,8
Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
Zwakke schakels kust en versterken dijken	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Birk	56,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Bsik	32,3	10,3	12,2	- 11,7	6,5
Fes-brug	89,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Mep	0,0	0,0	0,0	0,0	- 205,0
Sleutelprojecten	45,2	131,9	- 22,6	- 32,7	- 13,8
Waddenfonds	- 37,5	- 3,6	- 3,6	- 3,6	- 316,1
Diversen	39,3	29,0	36,6	- 21,0	- 19,3
	274,9	167,6	22,6	- 69,0	- 547,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	274,9	167,6	22,5	- 68,9	- 547,7
Stand Voorjaarsnota 2006 (excl. IS)	2 757,3	3 049,5	2 494,4	2 531,7	3 031,1
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006 (incl. IS)	2 757,3	3 049,5	2 494,4	2 531,7	3 031,1

FONDS ECONOMISCHE STRUCTUURVERSTERKING: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	3 295,4	2 789,4	2 152,0	1 963,2	2 047,5
Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
Aardgasbaten	415,0	1 239,0	1 119,2	260,2	8,0
Diversen	- 12,7	7,5	25,2	11,9	- 1,3
	402,3	1 246,5	1 144,4	272,1	6,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	402,3	1 246,5	1 144,4	272,1	6,7
Stand Voorjaarsnota 2006	3 697,7	4 035,9	3 296,4	2 235,2	2 054,3

Zwakke schakels kust en versterken dijken

Het betreft hier het Amendement Snijder-Hazelhoff waarmee middelen uit het Fes ingezet worden voor het versterken van de zwakke schakels van de kust en het versterken van de dijken.

Birk

In 2005 zijn een gedeelte van in het Fes gereserveerde middelen t.b.v. BIRK (Budget Investerings in Ruimtelijke Kwaliteit) zijn in 2005 niet opgevraagd. Volgens de regels van het Fes schuiven deze middelen door naar 2006.

Bsik

Deze mutatie betreft enerzijds middelen voor BSIK (Besluit Subsidies Investerings Kennisinstructuur) die in 2005 niet tot besteding zijn gekomen en derhalve doorschuiven naar 2006. Anderzijds zijn voor BSIK-projecten van Vrom en VWS nieuwe middelen opgevraagd.

Fes-brug

De Fesbrug is enerzijds verhoogd voor dekking van diverse moties die bij de Algemene Politieke Beschouwingen zijn aangenomen. Anderzijds betreft dit de nadeelcompensatie in verband met de beëindiging van de mechanische kokkelvisserij in de Waddenzee wordt ten laste van het

Waddenfonds gebracht. Het Waddenfonds wordt gevoed uit het FES. Nu het Waddenfonds nog niet operationeel is, wordt een gedeelte van het voor nadeelcompensatie benodigde budget vanuit het FES aan de LNV-begroting toegevoegd.

MEP

Ten behoeve van de impuls 2005 is het Fes in totaal 994 mln. gereserveerd voor de Milieu Electriciteits Productie (MEP) waarmee bepaalde investeringen voor duurzame energie worden gefinancierd. Deze investeringen lopen tm 2013, de reservering is ten laste van de ruimte tm 2010 gebracht. Derhalve wordt thans de voor 2011 tm 2013 benodigde middelen doorgeschoven.

Sleutelprojecten

Voor de uitvoering van diverse sleutelprojecten zijn nieuwe middelen opgevraagd door VROM.

Waddenfonds

In het Fes zijn ten laste van de ruimte tm 2010 middelen gereserveerd voor het Waddenfonds. Het Waddenfonds loopt echter tm 2026. De tm 2010 gereserveerde middelen voor de periode 2011–2026 worden nu doorgeschoven naar 2011. Daarenboven zal het Waddenfonds niet in 2006 maar in 2007 van start gaan, dus ook de in het Fes gereserveerdere middelen schuiven één jaar door.

Aardgasbaten

De voeding FES bestaat onder meer uit een vast percentage (42%) van de aardgasbaten. De aardgasbaten zijn opwaarts bijgesteld als gevolg van nieuwe ramingen van de olieprijs en dollarkoers.

AOW-spaarfonds

AOW-SPAARFONDS: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	3 939,0	4 210,0	4 533,9	4 874,1	5 252,9
Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
Diversen	- 4,8	- 4,8	- 4,8	- 4,8	- 4,8
	- 4,8	- 4,8	- 4,8	- 4,8	- 4,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	- 4,8	- 4,8	- 4,8	- 4,8	- 4,8
Stand Voorjaarsnota 2006	3 934,2	4 205,2	4 529,1	4 869,3	5 248,1

Diergezondheidsfonds

DIERGEZONDHEIDSFONDS: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8
Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
Aanwending DGF-saldo 2005	13,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	13,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	13,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006	19,9	6,8	6,8	6,8	6,8

DIERGEZONDHEIDSFONDS: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8

Aanwending DGF-saldo 2005

Het positieve eindsaldo 2005 wordt bij Voorjaarsnota aan de begroting van het Diergezondheidsfonds toegevoegd.

BTW-compensatiefonds**BTW-COMPENSATIEFONDS: UITGAVEN**

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	1 884,5	1 956,8	2 042,3	2 113,2	2 174,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2006	1 884,5	1 956,8	2 042,3	2 113,2	2 174,5

Accres Gemeentefonds/Provinciefonds**ACCRES GEMEENTEFONDS/PROVINCIEFONDS: UITGAVEN**

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	83,1	651,0	1 168,4	1 648,5	2 077,6
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Accres gemeente- en provinciefonds	141,7	76,6	- 4,3	- 48,5	- 35,4
Vrijval nacalculatie 2005	- 32,3	- 32,3	- 32,3	- 32,3	- 32,3
Technische mutaties	109,5	44,3	- 36,6	- 80,8	- 67,7
Rijksbegroting in enge zin					
Structurele doorwerking nacalculatie 2005	132,8	132,8	132,8	132,8	132,8
Uitdeling accres gemeente- en provinciefonds 2006	- 325,4	- 325,4	- 325,4	- 325,4	- 325,4
	- 192,6	- 192,6	- 192,6	- 192,6	- 192,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	- 83,1	- 148,3	- 229,1	- 273,4	- 260,2
Stand Voorjaarsnota 2006	0,0	502,7	939,2	1 375,1	1 817,4

(Uitdeling) accres gemeente- en provinciefonds

Om gemeenten en provincies te compenseren voor wijzigingen in hun uitgaven ten gevolge van prijsstijgingen en maatschappelijke en politieke ontwikkelingen ontvangen zij een accres. Het accres wordt afgeleid van de ontwikkeling van de netto-gecorrigeerde rijksuitgaven. Als gevolg van wijziging in de netto-gecorrigeerde rijksuitgaven en de nacalculatie 2005 zijn de accresen voor 2006 bijgesteld en toegevoegd aan het gemeente- en provinciefonds.

Vrijval nacalculatie 2005

Op basis van de nacalculatie van de netto-gecorrigeerde rijksuitgaven over 2005 komt het accres 2005 32,3 mln. lager uit dan geraamd. Dit bedrag valt vrij ten gunste van de algemene middelen.

Homogene Groep Internationale Samenwerking

HOMOGENE GROEP INTERNATIONALE SAMENWERKING: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	4 970,2	5 052,2	5 417,4	5 592,3	5 822,9
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Bnp-bijstelling	73,2	55,3	66,6	69,4	72,3
Eindejaarsmarge HGIS	38,4	38,1	72,1	0,0	0,0
EU-toerekening	21,2	17,2	17,5	17,8	18,2
Vreemdelingenbeleid	- 25,0	- 23,0	- 13,0	- 13,2	- 13,6
Diversen	9,4	4,7	4,7	4,7	4,7
	117,2	92,3	147,9	78,7	81,6
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Apparaatsuitgaven	19,8	32,9	25,9	20,0	21,1
Armoedebestrijding	- 57,8	- 90,9	- 113,5	- 12,9	- 42,0
Clean development mechanism	- 9,3	7,4	14,0	16,7	17,9
Crisisbeheersingsoperaties	67,8	20,0	20,0	20,0	20,0
Eindejaarsmarge hgis	- 38,4	- 38,1	- 72,1	0,0	0,0
Europees ontwikkelingsfonds	- 2,3	24,8	62,9	62,9	62,9
Goed bestuur	10,7	19,5	14,2	13,0	13,0
Hiv/aids	7,1	14,4	19,6	7,6	7,5
Humanitaire hulpverlening	50,1	- 1,8	- 2,1	- 2,5	- 2,5
Intertemporele schuif hgis	0,0	0,0	19,8	- 14,8	- 5,0
Milieu en water	12,9	11,5	24,0	- 8,5	- 8,5
Multilaterale ontwikkelingsbanken en fondsen	- 88,5	- 55,0	- 10,0	- 19,4	0,2
Nominaal en onvoorzien	- 65,5	- 25,0	- 6,0	- 25,0	- 25,0
Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	43,6	65,9	19,8	15,8	15,8
Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	35,1	18,4	- 1,3	- 14,3	- 4,3
Verhoging toelage regeling voorzieningen bij vredesoperaties	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8
Diversen	39,2	22,5	- 1,6	- 31,6	- 36,7
	46,3	48,3	35,4	48,8	56,2
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	18,2	20,3	19,8	22,6	3,1
	18,2	20,3	19,8	22,6	3,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	181,5	160,8	203,2	150,2	141,0
Stand Voorjaarsnota 2006	5 151,7	5 213,0	5 620,5	5 742,5	5 963,9

HOMOGENE GROEP INTERNATIONALE SAMENWERKING: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	96,6	97,0	101,3	101,3	101,3
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	- 5,6	- 1,0	- 2,0	- 2,0	- 2,0
	- 5,6	- 1,0	- 2,0	- 2,0	- 2,0
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	18,1	20,3	19,8	22,6	3,1
	18,1	20,3	19,8	22,6	3,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	12,5	19,4	17,9	20,6	1,1
Stand Voorjaarsnota 2006	109,1	116,4	119,1	121,9	102,4

BNP-bijstelling

Als gevolg van macro-economische ontwikkelingen (BNP-groei en Prijs BBP) is de omvang van de HGIS opwaarts bijgesteld.

Eindejaarsmarge HGIS

De eindejaarsmarge van de HGIS wordt verdeeld over de jaren 2006–2008.

EU-toerekening

Uit de EU-begroting 2006 blijkt dat de EU minder aan buitenlandbeleid gaat uitgeven en dat het relatieve aandeel van Nederland in de opdrachten aan de EU iets lager wordt. De toerekening van deze uitgaven aan de HGIS valt daardoor lager uit. Dit leidt tot een verhoging van de uitgavenruimte binnen de HGIS.

Vreemdelingenbeleid

De toerekening van eerstejaarsopvang van asielzoekers is lager dan geraamd. Dit heeft twee oorzaken. De instroom van asielzoekers is lager dan geraamd, en de opvangduur van eerstejaars asielzoekers blijkt korter dan geraamd.

Apparaatsuitgaven

De apparaatsuitgaven worden verhoogd voor onder meer beveiliging van departement en posten, loon- en prijsbijstelling en herziening van de klimaatinstallatie.

Armoedebestrijding

De mutaties op dit artikel wordt mede veroorzaakt doordat de extra ODA-ruimte via dit artikel verdeeld wordt over de andere beleidsartikelen

Clean Development Mechanism

Conform afspraak wordt het budget voor de aankoop van CO₂-reductie-eenheden via het *Clean Development Mechanism* aangepast voor de gestegen marktprijzen.

Crisisbeheersingsoperaties

Met het oog op de kosten voor de Nederlandse deelname aan ISAF *Stage III* in Zuid Afghanistan in 2007 en 2008, de Nederlandse toezeggingen voor deelname aan snelle reactiemachten van de NAVO en de EU en meer in zijn algemeenheid de stijgende kosten voor Nederlandse deelname aan crisisbeheersingsoperaties wordt de HGIS-voorziening structureel opgehoogd.

Eindejaarsmarge HGIS

Dit betreft de uitdeling van de HGIS-eindejaarsmarge aan de HGIS-departementen, met als belangrijkste posten crisisbeheersingsoperaties, internationaal ondernemen en Clean Development Mechanism.

Europees Ontwikkelingsfonds

De betalingen aan het Europese Ontwikkelingsfonds (EOF) zullen vanaf 2007 aanzienlijk stijgen. Behalve de Nederlandse bijdrage aan het 9e Europese Ontwikkelingsfonds, zal Nederland vanaf 2007 namelijk ook gaan bijdragen aan het 10e Europese Ontwikkelingsfonds.

Goed bestuur

Er bestaat een sterk empirisch verband tussen de kwaliteit van bestuur in ontwikkelingslanden en de effectiviteit van de hulp. Daarom worden in veel partnerlanden de inspanningen om de kwaliteit van het bestuur te verbeteren geïntensiveerd. De extra uitgaven komen ten gunste van onder andere de diverse landenprogramma's en de thematische medefinanciering (TMF).

HIV-Aids

De uitgaven voor HIV/Aids worden geïntensiveerd met circa 7 mln. in 2006 olopend tot ruim 19 mln. in 2008. Deze intensivering is onder andere een

gevolg van het besluit tot een structurele jaarlijkse bijdrage aan het Commodity Fund van UNFPA en een nieuw meerjarig fonds voor de opzet van een verzekeringsstelsel.

Humanitaire Hulpverlening

Het noodhulpbudget voor 2006 is verhoogd, waaronder voor een extra bijdrage aan het multilaterale noodhulpfonds van de VN.

Milieu en Water

Binnen de uitgaven voor milieu en water vindt een intensivering plaats in het licht van de Millennium doelstelling om 50 miljoen mensen te voorzien van veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen.

De extra uitgaven vinden plaats via de programma's van de ambassades en via bijdragen aan UNICEF en SNV.

Multilaterale ontwikkelingsbanken en fondsen

De verzilveringsschema's van het zachte leningenloket (IDA) van de Wereldbank en de zachte leningenfondsen (AfDF en AsDF) van respectievelijk de African Development Bank en de Asian Development Bank zijn aangepast. Door de revisie van het BNP door het CBS en de verlaging van de raming van de kwijtschelding van exportkrediet-schulden viel het ODA-budget in 2005 aanzienlijk hoger uit. Daarom is besloten om een aantal betalingen die in 2006 en 2007 gepland stonden al in 2005 te voldoen.

Nominaal en onvoorzien

Uit de post *Nominaal en onvoorzien* worden intensiveringen en de bijstelling voor loon-, prijs- en koersontwikkelingen betaald. De verlaging betreft de uitdeling voor de ophoging van de voorziening crisisbeheersingsoperaties (45,5 mln. in 2006 en 20 mln. structureel), de intensivering binnen het de Stabiliteitsfonds (20 mln. in 2006 en 5 mln. structureel). Daarnaast wordt de post in 2007 opgehoogd met 19 mln. om toekomstige loon-, prijs- en koersontwikkelingen mee op te vangen.

Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden

De middelen voor de ondersteuning van het ondernemingsklimaat worden aanzienlijk verhoogd, onder andere via de nieuwe programma's Massif en het Capacity Development fonds (samen 30 mln.). Deze programma's zullen worden uitgevoerd door de Financieringsmaatschappij voor ontwikkelingslanden (FMO).

Regionale stabiliteit en crisisbeheersing

De uitgaven voor wederopbouw laten een stijging zien in 2006 en 2007. Het betreft hier onder meer het besluit uit 2005 om structureel 10 mln. wederopbouwhulp ten behoeve van de Palestijnse Gebieden te verstrekken. Overigens zal de komende periode bekeken dienen te worden of en zo ja in welke mate deze hulp versterkt kan worden binnen de huidige politieke context.

Verhoging toelage regeling voorzieningen bij vredes- en humanitaire operaties (DEF)

De verhoging per dag en per militair van de toelage uit de Regeling voorzieningen bij vredes- en humanitaire operaties (VVHO) met 40,- wordt uit het arbeidsvoorwaardendeel van het Defensiebudget gedekt. Uitgaande van een gemiddelde uitzending van 1500 militairen gaat dit jaarlijks om ca. 22 mln. Deze middelen zijn structureel overgeheveld naar het HGIS-deel van de begroting van Defensie.

Diversen

De diverse beleidsmatige mutaties betreffen onder meer extra uitgaven voor tijdelijke huisvesting ten behoeve van Internationaal Strafhof en een

Prijsbijstelling/Indexering WSF

PRIJSBIJSTELLING/INDEXERING WSF: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	591,5	1 199,2	1 799,7	2 446,9	3 062,5
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Nominale ontwikkeling	- 141,5	- 303,1	- 352,4	- 358,1	- 266,7
Diversen	2,1	8,1	14,4	14,8	10,9
Sociale zekerheid					
Nominale ontwikkeling	- 10,0	- 18,7	- 17,1	- 16,4	- 16,6
	- 149,4	- 313,7	- 355,1	- 359,7	- 272,4
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Uitdeling tranche 2006	- 355,8	- 365,3	- 362,1	- 363,8	- 369,2
Diversen	- 18,0	- 20,5	- 23,2	- 22,6	- 20,6
Sociale zekerheid					
Diversen	- 26,2	- 25,6	- 25,1	- 25,0	- 25,1
Niet tot een ijklijn behorend					
Nominale ontwikkeling	- 16,6	- 29,8	- 42,7	- 56,0	- 74,6
Diversen	- 25,6	- 24,6	- 26,2	- 23,7	- 18,7
	- 442,2	- 465,8	- 479,3	- 491,1	- 508,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	- 591,5	- 779,7	- 834,4	- 850,8	- 780,6
Stand Voorjaarsnota 2006	0,0	419,5	965,2	1 596,2	2 281,9

Op de aanvullende post prijsbijstelling worden de middelen gereserveerd die worden gebruikt om de prijsgevoelige uitgaven op de diverse begrotingen te indexeren. Dit gebeurt door middel van prijsbijstelling die jaarlijks uit deze aanvullende post wordt overgeboekt naar de departementale begrotingen. De prijsbijstelling is in 2006 in zijn geheel uitgekeerd.

Arbeidsvoorwaarden

ARBEIDSVORWAARDEN: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	1 054,5	1 838,5	2 734,5	3 621,1	4 561,0
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Nominale bijstelling	- 64,3	- 119,2	- 237,4	- 216,7	- 200,4
Sociale zekerheid					
Nominale bijstelling	31,9	32,6	21,3	22,2	22,2
	- 32,4	- 86,6	- 216,1	- 194,5	- 178,2
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Loonbijstelling tranche 2006	- 761,0	- 632,5	- 591,8	- 576,1	- 555,8
Overloop interim	- 81,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	- 22,5	- 21,6	- 21,6	- 21,7	- 21,7
Sociale zekerheid					
Loonbijstelling tranche 2006	- 74,8	- 63,5	- 63,9	- 64,7	- 64,7
Niet tot een ijklijn behorend					
Diversen	- 18,5	- 18,3	- 18,4	- 18,4	- 18,4
	- 958,4	- 735,9	- 695,7	- 680,9	- 660,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	- 990,7	- 822,5	- 911,7	- 875,4	- 838,8
Stand Voorjaarsnota 2006	63,7	1 016,0	1 822,9	2 745,7	3 722,2

Nominale bijstelling

Op de aanvullende post arbeidsvoorwaarden worden middelen gereserveerd die nodig zijn om de loongevoelige uitgaven op de verschillende begrotingen te indexeren. Op grond van de stand uit het Centraal Economisch Plan 2006 is de raming van deze uitgaven bijgesteld.

De nominale bijstelling binnen het kader «sociale zekerheid» laat een tegenvaller zien, terwijl binnen het kader «rijksbegroting in enge zin» sprake is van een meevaller. Dit is het gevolg van een vernieuwd inzicht in de verdeling van de reeds eerder gereserveerde middelen over de kaders.

Loonbijstelling tranche 2006

Op basis van de actuele stand is de loonbijstellingstranche 2006 overgeboekt naar de departementale begrotingen.

Met het oog op de relatieve marktpositie heeft het kabinet besloten compensatie te verlenen voor de gevolgen van het nieuwe ziektekostenstelsel. Deze compensatie is verwerkt in de overboeking. Daarnaast is het kabinet overeengekomen de beschikbare budgetten voor tegemoetkomingen in de ziektekosten voor gepensioneerde ex-werknemers af te bouwen. Deze afbouw is eveneens verwerkt in de overboeking. Overigens heeft het kabinet recent besloten de eerder afgesproken afbouw geleidelijker te laten verlopen. De vormgeving hiervan zal nog nader worden bepaald. Deze aanvullende maatregel zal pas ingaan in 2007 en loopt daarom nog *niet* mee in deze overboeking.

De aanvullende post Arbeidsvoorwaarden is over 2006 nog niet volledig leeggeboekt. Er resteert nog een geraamd budget ter dekking van extra lasten als gevolg van de per 2006 gewijzigde regelgeving betreffende VUT en prepensioen. Dit budget zal overgeboekt worden als de hoogte ervan definitief vastgesteld kan worden.

Overloop interim

Overheidswerkgevers betaalden de per 2006 vervallen interimvergoeding (tegemoetkoming ziektekosten) met drie tot negen maanden vertraging. Samen met de verplichte werkgeversbijdrage voor de nieuwe Zorgverzekering betekende dit dubbele lasten voor de overheidswerkgevers.

Het totaal aan dubbele lasten bedroeg 483,5 mln. Hiervan is 401,9 mln. uitbetaald in 2005. Het resterende deel is nu overgeboekt naar de betreffende departementale begrotingen.

Koppeling Uitkeringen/Nominale Bijstelling AKW

KOPPELING UITKERINGEN/NOMINALE BIJSTELLING AKW: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	101,5	239,6	384,3	531,7	684,7
Mee- en tegenvallers					
Sociale zekerheid					
Nominale ontwikkeling	- 1,4	- 5,3	- 18,0	- 27,8	- 34,0
WKA	8,9	22,8	39,0	39,4	42,8
Diversen	3,7	6,7	4,3	3,4	3,7
Technische mutaties	11,2	24,2	25,3	15,0	12,5
Sociale zekerheid					
Diversen	0,0	2,4	7,7	14,6	19,9
	0,0	2,4	7,7	14,6	19,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	11,2	26,6	32,9	29,6	32,4
Stand Voorjaarsnota 2006	112,7	266,2	417,2	561,3	717,0

KOPPELING UITKERINGEN/NOMINALE BIJSTELLING AKW: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006	3,8	10,2	16,6	23,2	29,8
Mee- en tegenvallers					
Sociale zekerheid					
Diversen	0,7	1,8	2,9	3,0	3,0
	0,7	1,8	2,9	3,0	3,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	0,7	1,8	2,9	3,0	3,0
Stand Voorjaarsnota 2006	4,5	12,0	19,5	26,1	32,8

Nominale ontwikkeling

Dit betreft de nominale ontwikkeling van de begrotingsgefinancierde uitkeringen van een neerwaarts aangepaste grondslag op basis van het CEP.

WKA

Op basis van het CEP is de WKA index opwaarts bijgesteld.

Algemeen

ALGEMEEN: UITGAVEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	1 173,1	1 240,5	1 141,6	1 068,3	953,3
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Behoedzaamheidsreserve FG/PF	- 126,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Externe veiligheid	- 17,2	- 20,0	- 20,0	- 20,0	- 20,0
Ramingstechnische veronderstelling in=uit	- 230,1	- 38,1	- 72,1	0,0	0,0
Rijksbijdrage MEP naar EZ	- 131,3	- 58,1	- 106,8	- 174,1	- 160,1
Rijksbijdrage MEP ramingsbijstelling	- 216,0	- 256,0	- 170,0	- 75,0	- 24,0
Diversen	9,8	12,7	8,4	15,9	9,4
Sociale zekerheid					
Ramingstechnische veronderstelling in=uit	- 156,8	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 868,0	- 359,5	- 360,5	- 253,2	- 194,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	- 868,0	- 359,5	- 360,5	- 253,2	- 194,7
Stand Voorjaarsnota 2006	305,1	881,0	781,1	815,0	758,5

ALGEMEEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2006	2007	2008	2009	2010
Stand Miljoenennota 2006 (excl. IS)	1 515,1	1 666,2	541,2	527,0	562,0
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Dividendderving	81,0	108,4	132,6	140,3	105,3
	81,0	108,4	132,6	140,3	105,3
Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
Verkoop staatsdeelnemingen	825,0	- 100,0	142,0	- 458,0	- 458,0
	825,0	- 100,0	142,0	- 458,0	- 458,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2006	906,0	8,4	274,6	- 317,7	- 352,7
Stand Voorjaarsnota 2006	2 421,0	1 674,6	815,8	209,3	209,3

Behoedzaamheidsreserve GF/PF

Jaarlijks wordt ten behoeve van de behoedzaamheidsreserve een bedrag ingehouden op het gemeente- en provinciefonds. Deze reserve wordt tijdelijk geparkeerd op de aanvullende post. Op grond van de nacalculatie wordt een deel van de behoedzaamheidsreserve over het jaar 2005 niet uitgekeerd aan het gemeenten en provincies. Het resterende (overgrote) deel wordt in 2006 uitgekeerd.

Externe veiligheid

Er waren reeds middelen gereserveerd, bedoeld voor de versterking van de uitvoering en handhaving van extern veiligheidsbeleid op decentraal niveau. Een deel van deze middelen zijn overgeboekt naar de begroting van VROM (zie ook Verticale Toelichting VROM).

Ramingstechnische veronderstelling in=uit

Bij Voorjaarsnota wordt de eindejaarsmarge uitgekeerd naar de departementale begrotingen. Als tegenhanger hiervan is de ramingstechnische veronderstelling in=uit op de aanvullende post verwerkt. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat de onderuitputting die zich in 2005 heeft voorgedaan ook in 2006 zal optreden.

Rijksbijdrage MEP naar EZ

Om een verhoging van het afnemerstarief te voorkomen zijn bij de Miljoenennota 2006 bedragen vrijgemaakt voor de dekking van de rijksbijdrage MEP. Deze waren tijdelijk op de aanvullende post (AP) geplaatst en zijn nu overgeboekt naar de begroting van EZ (zie ook Verticale Toelichting EZ).

Rijksbijdrage MEP ramingsbijstelling

Op basis van berekeningen van ECN wordt de raming voor de totale MEP-uitgaven neerwaarts bijgesteld. Dit gebeurt op zodanige wijze dat een geleidelijke groei naar de doelstelling van 9% duurzame elektriciteit mogelijk blijft, er een structurele bijdrage aan de energievoorziening cq. infrastructuur wordt geleverd en er recht wordt gedaan aan een kosten-effectieve toepassing van de regeling.

Dividendderving

De taakstelling verkoop staatsdeelnemingen is aan de marktomstandigheden aangepast. Hierdoor wijzigt ook de te verwachten dividendderving. Tevens worden als gevolg van de verkoop van een deel van de belangen in PinkRoccade, KPN, TNT en KLM de geraamde dividendontvangsten structureel verlaagd op de begroting van Financiën (zie Verticale Toelichting Financiën). Gelijkzeitig werkt dit door op de aanvullende post gereserveerde «dividendderving».

Verkoop staatsdeelnemingen

De huidige taakstelling verkoop staatsdeelnemingen is in 2004 vastgesteld tot en met 2012. In 2004 en 2005 is in totaal 5 mld. gerealiseerd. Rekening houdend met deze verkopen en een actualisatie aan marktomstandigheden leidt dit tot een nieuwe taakstelling voor de periode 2006–2008.